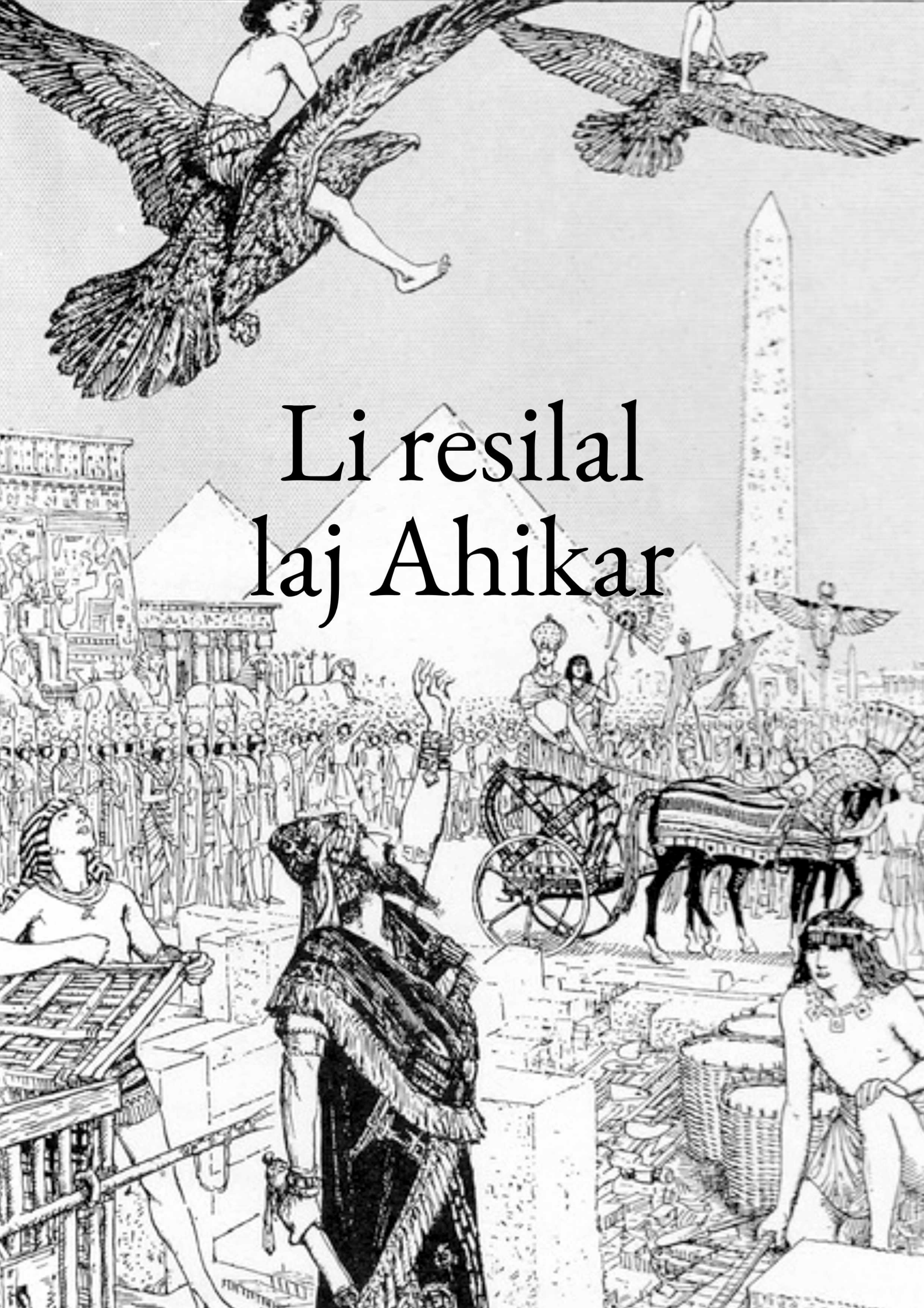

Li resilal laj Ahikar

TIKLAJIK

Wan qe sa’ Li Resil laj Ahikar jun reheb’ li najteril yo’leb’aal re xk’a’uxl ut xna’leb’ li winq. Naru natawman lix wankil rik’in lix seraq’eb’ naab’al li tenamit, jo’ li Corán, ut li Najter ut li Ak’ Chaq’rab’.

Jun li mosaico li kitawman sa’ Treves, Alemania, naxk’utb’esi sa’ xyanqeb’ laj na’leb’ re li ruchich’och’ lix b’aanuhom laj Ahikar. Arin wan lix b’onb’il seraq’.

Li xkutankil li seraq’ a’in kiwan choq’ jun na’leb’ li yoo chi aatinak wi’ chi yo’yo. Eb’ laj nawonel chaq’rab’ ke’xk’e sa’ roso’jik tana’ sa’ li Xb’een Siglo naq ke’k’utman naq ke’palto’ xb’aan naq li xb’eenil seraq’ ki’el chaq sa’ jun li papiro arameo re 500 chihab’ rub’elaj li Kristo sa’ xyanqeb’ li q’etq’etil re Elephantine.

Li seraq’ ch’olch’o naq yal b’alaq’il na’leb’ ut maawa’ li resilal li tenamit. Relik chi yaal naq li ani na’ilok re naru naxnaw ru sa’eb’ li perel re xkomon li hu The Arabian Nights. Tz’iib’anb’il chi chaab’il, ut li seraq’ li nujenaq rik’in b’aanuhom, b’alaq’il na’leb’, ut li eelelik chi ka’ch’in naxk’am li k’a’uxl toj sa’ li roso’jik. Li wank chi ach’ab’anb’il re k’oxlak a’an li k’a’ru q’axal loq’ re laj tz’iib’anel.

Li tz’iib’anb’il esil naxjach rib’ sa’ kaahib’ raqal: (1) Li Xseeraq’inkil; (2) Li K’utuk (jun siir li Proverbios li sachb’a-ch’oolej); (3) Li B’eenik toj Egipto; (4) Eb’ li Juntaq’eetilal malaj li Jaljookil ru aatin (rik’in li naxtz’aqob’resi ru laj Ahikar lix tzolb’al lix sobrino li yoo chi palto’k).

CHAQ’RAB’ 1

Laj Ahicar, li Xnimal ru Awa’b’ej re Asiria, wank 60 li rixaqil ab’an ak xaqab’anb’il naq maak’a’aq ralal. Jo’kan naq naxk’ul choq’ ralal lix sobrino. Naxk’e chi nujenaq rik’in chaab’il na’leb’ ut nawom chiru li wa ut li ha’.

1 Li resil laj Haiqâr li wan xna’leb’, aj Visir re laj Senaquerib li Rey, ut laj Nadan, li ralal li ranab’ laj Haiqâr li wan xna’leb’.
2 Kiwan jun li awab'ej sa' xkutankil li awab'ej Senakerib, ralal laj Sarhadum, awab'ej re Asiria ut Ninive, jun li winq aj na'leb', aj Haiqâr xk'ab'a', ut a'an aj Visir re li awab'ej Senakerib.
3 Kiwan jun lix multa, lix b’ihomal ut naab’al li k’a’aq re ru, ut wan xseeb’al, wan xna’leb’, aj na’leb’, sa’ li nawom, sa’ li na’leb’ ut sa’ li awa’b’ejihom, ut kisumla rik’in lajeeb’ roxk’aal chi ixq, ut kixyiib’ jun li kastil choq’ reheb’ li junjunq.
4 A’b’an rik’in chixjunil a’an maak’a’ ralal xk’ajol rik’in junaq. reheb’ li ixq a’in, li maare te’wanq choq’ aj eechanihom re.
5 Ut k’a’jo’ naq kiraho’ xch’ool xb’aan a’in, ut sa’ jun kutan kixch’utub’eb’ laj ilol chahim ut eb’ li winq tzolb’ileb’ ut eb’ laj b’atz’unel ut kixch’olob’ chiruheb’ lix wanjik ut li na’leb’ chirix lix maak’a’il xkok’al.
6 Ut eb' a'an ke'xye re: «Ayu, mayejak chiruheb' li yos ut tz'aama chiruheb' naq maare te'xk'e aawe junaq aak'uula'al».
7 Ut kixb'aanu jo' chanru ke'xye re ut kimayejak chiruheb' li pech'b'il yos, ut kixtz'aama ut kixtz'aama chiruheb' rik'in xtz'aamankil ut xtz'aamahom.
8 Ut inc'a' que'chak'oc chi jun aṭin. Ut li Jesús cô chi ra sa' xch'ôl ut chi ra sa' xch'ôl.
9 Ut a’an kisutq’i, ut kixtz’aama chiru li Dios Q’axal Taqenaq Xwankil, ut kipaab’an, yoo chixtz’aamankil chiru rik’in xxamlel sa’ xch’ool, ut kixye, “At Dios Q’axal Taqenaq, at aj Yo’ob’tesinel re li Choxa ut li ch’och’, at aj Yo’ob’tesinel re chixjunil li k’a’aq re ru yo’ob’tesinb’il!
10 Nintz’aama chawu naq taak’e jun li al, re naq tink’ojob’aaq inch’ool xb’aan a’an re naq taawanq sa’ lin kawilal, re naq tixtz’ap li wilob’aal, ut re naq tinmuq’”.
11 Toja' naq kichalk jun xyaab' kuxej rik'in ut kixye re: “Xk'ojob' aach'ool xb'een wa rik'ineb' li yiib'anb'il jalam-uuch, ut xaq'axtesiheb' li mayej chiruheb', xb'aan a'in tatkanaaq chi maak'a' aak'uula'al chiru chixjunil laayu'am”.
12 Ab’an k’am laj Nadan, li ralal laawiitz’in, ut k’e cho’q aak’uula’al ut k’ut chiru laatzolb’al ut laachaab’ilal, ut naq tatkamq, a’an tatxmuq».
13 Toja' naq kixk'am laj Nadán, ralal li ranab', li toj tu'u'aq. Ut kixq’axtesi sa’ ruq’ waqib’ li ixq aj b’anonel, re naq te’xk’e xsa’ ut te’xk’iresi.
14 Ut ke’xk’iresi rik’in chaab’il tzakemq ut q’unal kawresink-ib’ ut aq’ej re seda, ut li morado ut li kaq-sut-iq’. Ut k’ojk’o sa’ xb’eeneb’ li ch’ina ch’aat yiib’anb’ileb’ rik’in seda.
15 Ut naq laj Nadan kiniman ut kib’eek, ki’el chaq jo’ jun najtil che’ re yaw, kixk’ut chiru li chaab’il na’leb’, li tz’iib’ak, li ciencia ut li filosofía.
16 Ut chirix k’iila kutan, li rey aj Senakerib kiril laj Haiqâr ut kiril naq jwal tiix chik, ut jo’kan ajwi’ kixye re.
17 ‘At inloq’laj wamiiw, li seeb’, li k’ojk’o xch’ool, li wan xna’leb’, li awa’b’ej, lin tz’iib’anel, lin visir, lin Canciller ut lin b’eresinel; relik chi yaal naq q’axal tiixat ut aalat rik’in chihab’; ut laa eljik chaq sa’ li ruchich’och’ a’in tento naq nach’ wan.
18 Ye we ani taawanq xna’aj sa’ lin k’anjel chirix laa’at». Ut laj Haiqâr kixye re: “At inqawa’, chiwanq xyu’am laa jolom chi junelik! Aran wank laj Nadán li ralal li wanab', a'an xink'e cho'q walal.
19 Laa'in xink'iresi ut xink'ut chiru linna'leb' ut linnawom›.
20 Ut li rey quixye re: —At Haiqâr! k’am chaq chiwu, re tinwil ru, ut wi tintaw naq chaab’il, k’e sa’ laa na’aj; ut tatxik sa’ laa b’e, re hilank ut re xnumsinkil li rela’ laa yu’am sa’ chaq’al ru hilank.’
21 Toja' naq laj Haiqâr koho ut kixk'ut chiru laj Nadan li ralal li ranab'. Ut kixb’aanu xloq’al ut kixtz’aama chiru li wankilal ut li loq’alil.

22 Ut kiril ut kixnima ru ut kisaho’k sa’ xch’ool rik’in ut kixye re laj Haiqâr: «Ma a’in laawalal, at Haiqâr? Nintz’aama naq li Dios tixkol rix. Ut jo’ chanru naq xatk’anjelak chiwu ut chiru lin yuwa’ laj Sarhadum, jo’kan ajwi’ naq laa ch’ina al a’in taak’anjelaq chiwu ut tixtz’aqob’resi ru lin k’anjel, li k’a’ru na’ajman chiwu, ut lin k’anjel, re naq tinloq’oni ut tink’e xwankil sa’ aak’ab’a’ laa’at”.
23 Ut laj Haiqâr kixwiq’ib’ rib’ chiru li rey ut kixye re: “Chiwanq xyu’am laa jolom, at awab’ej, chi junelik q’e kutan! Ninpatz’ aawik’in naq taawanq aakuyum rik’in li walal aj Nadan ut taakuy lix maak re naq taak’anjelaq chawu jo’ chanru xk’ulub’.’
24 Toja' naq li awab'ej kixye rik'in jurament naq tixk'e a'an jo' li q'axal nim xwankil sa' xyanqeb' li ramiiw, ut taawanq rik'in rik'in chixjunil li oxloq'ink ut li oxloq'ink. Ut kixtz'ub' ru li ruq' ut kixchaq'rab'i rib'.
25 Ut quixchap laj Nadán. li ralal li ranab’ rik’in ut kixk’ojob’ sa’ jun li ochoch re hilank ut ki’ok chixk’utb’al chiru chi q’eq ut chi kutan toj reetal naq kixch’utub’ rik’in chaab’il na’leb’ ut nawom chiru rik’in li wa ut li ha’.

CHAQ’RAB’ 2

Jun "Almanaque re li Neb'a' aj Richard" re najter kutan. Eb’ li chaq’rab’ li ink’a’ neke’kam chirix lix b’aanuhom li winq chirix li tumin, li ixq, li aq’ej, li k’ayink, li amiiw. Eb’ li jaljookil ru aatin li jwal nawulak chiqu neke’tawmank sa’eb’ li raqal 12, 17, 23, 37, 45, 47. Juntaq’eeta li raqal 63 rik’in wiib’ oxib’ li b’alaq’il na’leb’ li wank sa’eb’ li qakutan.
1 Jo'ka'in naq kixk'ut chiru ut kixye: «At walal! chawab’i li waatin ut taapaab’ lin na’leb’ ut taajultiko’q aawe li k’a’ru ninye.
2 At walal! wi nakawab’i junaq aatin, kanab’ chi kamk sa’ laa ch’ool, ut maak’utb’esi chiru jalan chik, maare anchal taa’ok choq’ yo’yookil ruq’ ut tixk’at laa ru’uj aq’ej ut tixk’e jun rahilal sa’ laa tib’el, ut taataw jun majewank, ut tatxutaanaq chiru li Dios ut . winq.
3 At walal! wi xawab’i junaq esil, maajek’i; ut wi wan k’a’ruhaq xawil, maaye.
4 At walal! b’aanu naq ink’a’ ch’a’aj laa seeb’al chi aatinak choq’ re li ani yoo chi ab’ink, ut mat-aanilak chixsutq’isinkil jun li sumenk.
5 At walal! naq ak xawab'i k'a'ruhaq, matmuq.
6 At walal! meehit jun li k’aam li tz’aptz’o, chi moko teewiq’, ut meetz’ap jun li k’aam li hitz’b’il.
7 At walal! maak’oxla li ch’ina-usil na’leb’ chirix, xb’aan naq na’oso’ ut na’oso’, a’b’an jun li jultikahom oxloq’inb’il nakana chi junelik.
8 At walal! maakanab’ naq junaq ixq maak’a’ xna’leb’ tatxb’alaq’i rik’in li raatin, maare anchal tatkamq sa’ li kamk q’axal ra, ut tatxb’ak’ sa’ li k’aam toj reetal naq tat-ok sa’ li b’ak’leb’.
9 At walal! maak’oxla jun li ixq li b’atz’unb’il rik’in aq’ej ut rik’in sununkil b’an, li tz’eqtaananb’il ut maak’a’ xna’leb’ sa’ li raam. Ra chawu wi taak’e re li k’a’ru aawe, malaj taaq’axtesi re li k’a’ru wan sa’ laa wuq’ ut a’an tatxb’alaq’i chi maakob’k, ut li Dios taajosq’o’q aawik’in.
10 At walal! matwanq jo’ li che’ almendra, xb’aan naq naxk’e xtoonal chiruheb’ chixjunil li che’, ut li ru che’ naru xtzekankil chirixeb’ chixjunil, jo’ b’an li che’ morera, li naxk’e ru che’ naru xtzekankil chiruheb’ chixjunil li che’, ut xtoonal chirix chixjunileb’.
11 At walal! kub’si laa jolom chi kub’enaq, ut q’unob’resi xyaab’ aakux, ut chaab’ilaq aach’ool, ut b’eeq sa’ li tiikil b’e, ut matwan chi maak’a’ aana’leb’. Ut maawaklesi xyaab’ aakux naq nakat-se’ek xb’aan naq wi ta rik’in kawil xyaab’ kuxej kiyiib’aman jun li ochoch, li b’uur tixyiib’ raj naab’al li ochoch rajlal kutan; ut wi ta rik’in kawilal ki’eek’asiik li b’atz’unleb’aal, maajun wa raj taa’isimanq li b’atz’unleb’aal rub’el lix tel li kameey.
12 At walal! q'axal us risinkileb' li pek rochb'een li wank xna'leb' chiru uk'ak b'iin rochb'een li ra xch'ool.
13 At walal! hoy laa viin sa’ xb’een lix muqleb’aaleb’ li tiikeb’ xch’ool, ut mat-uk’ak rik’ineb’ li tenamit maak’a’eb’ xnawom ut tz’eqtaananb’ileb’.
14 At walal! chatchap aawib’ rik’ineb’ li winq aj na’leb’ li neke’xxuwa ru li Yos ut neke’wan jo’eb’ a’an, ut matnach’ok rik’ineb’ li maak’a’eb’ xnawom, maare anchal tat-ok jo’ a’an ut taatzol lix b’e.
15 At walal! naq ak xataw junaq aawamiiw malaj junaq aawamiiw, yal aaq’e, ut chirix a’an taayiib’ choq’ aawamiiw ut choq’ amiiw; ut meenima ru chi maak’a’ xyalb’al rix; ut maapo’ laa waatin rik’in junaq winq li maak’a’ xna’leb’.
16 At walal! naq jun li xab’on nakana sa’ laa woq, b’eeq rik’in sa’ xb’een li k’ix, ut yiib’ jun b’e choq’ re laa alalb’ej, ut choq’ re laa wochoch ut eb’ laa kok’al, ut yiib’ chi kaw laa jukub’ rub’elaj naq taaxik sa’ xb’een li palaw ut lix b’oolam ut taa’ok chi sub’e’k ut ink’a’ naru a’an . kolb’il rix.
17 At walal! wi li b’ihom naxwa’ jun li k’anti’, neke’xye,--“A’an rik’in lix na’leb’,” ut wi jun li neb’a’ naxwa’, li tenamit neke’xye, “Xb’aan lix we’ej.”
18 At walal! k'ojk'o xch'ool rik'in li tzakahemq ut li k'aru wank aawe wulaj wulaj, ut ink'a' tixrahi ru li k'aru re jalan chik.
19 At walal! matwanq choq' aawas aawiitz'in rik'in li maak'a' xna'leb', chi moko tat-wa'aq rochb'een, chi moko taasaho'q sa' aach'ool rik'in li rahilal neke'xk'ul laawas aawiitz'in. Wi li xik' na'ilok aawe naxrahob'tesi aawe, chab'aanu usilal rik'in.
20 At walal! jun li winq li naxxuwa ru li Dios ma taaxuwa ru ut taawoxloq’i.
21 At walal! li maak’a’ xnawom nat’ane’k ut nat’ane’k, ut li wank xna’leb’, us ta nat’ane’k, ink’a’ na’eek’asiik, ut us ta nat’ane’k nawakliik sa’ junpaat, ut wi yaj naru naxk’aak’ale li xyu’am. A’b’an chirix li winq maak’a’ xnawom, maak’a’ xna’leb’, choq’ re lix yajel maak’a’ b’an.
22 At walal! wi junaq winq naxnach’ob’resi rib’ aawik’in li kub’enaq xwankil chiru laa’at, ayu chi ub’ej chixk’ulb’al, ut kanaaq chi xaqxo, ut wi ink’a’ naru chixtojb’al rix, lix Qaawa’ tatxq’ajkamu choq’ re.

23 At walal! maakuy xsak’b’al laa alalb’ej, xb’aan naq lix b’ak’b’al laa alalb’ej chanchan li b’aqlaq ch’iich’ re li awimq, ut chanchan xb’ak’b’al xtz’uumal re jun li b’oolx, ut chanchan xb’ak’b’aleb’ li xul, ut chanchan xtz’apb’al li okeb’aal.
24 At walal! ram laa walal chiru li maa’usilal, ut k’ut chiru li b’aanuhom rub’elaj naq tixq’etq’eti rib’ chawu ut tatxk’am sa’ tz’eqtaanank sa’ xyanqeb’ li tenamit ut taak’e laa jolom chi t’uyub’aak sa’eb’ li b’e ut sa’eb’ li ch’utam ut tatk’ehe’q tojb’a-maak xb’aan lix maa’usilal lix maa’us aj b’aanuhom.
25 At walal! sik’ junaq b’ooyx q’un xtib’el ut junaq b’uur nim xxuq’, ut maak’am junaq b’ooyx nim xxukub’, chi moko taawanq aawamiiw junaq winq aj b’alaq’, chi moko sik’ junaq moos aj wech’onel malaj junaq moos ixq aj elq’, xb’aan chixjunil li nakab’aanu . reheb’ a’an te’sache’q.
26 At walal! maakanab’ naq laa na’ aayuwa’ tate’xmajewa, ut li Qaawa’ chisaho’q xch’ool rik’ineb’; xb’aan naq yeeb’il chaq, “Li ani naxtz’eqtaana lix yuwa’ malaj lix na’, chikamq li kamk (naraj xyeeb’al li kamk sa’ xk’ab’a’ li maak), ut li ani naroxloq’i lix na’ xyuwa’ tixnajtob’resi lix kutan ut lix yu’am ut taaril chixjunil li k’a’ru us.” "
27 At walal! matb’eek sa’ li b’e chi maak’a’ aak’anjeleb’aal, xb’aan naq ink’a’ nakanaw jo’q’e taaruuq tatxk’ul laj xik’ ilonel, re naq kawresinb’ilaqat choq’ re.
28 At walal! matwanq jo’ jun li che’ maak’a’ xtoonal li ink’a’ naniman, jo’ b’an jun li che’ b’ak’b’o rik’in lix toonal ut lix toonal; xb’aan naq li winq li maak’a’ rixaqil chi moko ralal xk’ajol, tz’eqtaananb’il sa’ li ruchich’och’ ut xik’ ilb’il xb’aaneb’, chanchan jun li che’ maak’a’ xtoon ut maak’a’ ru.
29 At walal! jo’kaqex jun li che’ li na’uuchink chire li b’e, li neke’xtzeka li ru xb’aaneb’ chixjunil li neke’nume’k aran, ut eb’ li xul re li yamyookil ch’och’ neke’hilan rub’el xmu ut neke’xwa’ li xtoonal.
30 At walal! li junjunq chi karneer li neke'elk sa' xb'e ut eb' li rochb'een neke'ok cho'q xtzekemq li xojb'.
31 At walal! maaye: “Lin qawa’ a’an jun aj maak’a’ xna’leb’ ut laa’in wan inna’leb’,” ut maaye resil li aatin re maak’a’il nawom ut maak’a’ xna’leb’, maare tattz’eqtaanaaq xb’aan.
32 At walal! matwanq jo' jun reheb' li moos a'an, li neke'xye reheb' laj eechal reheb': «Elen chiqu», wanq b'an jo' jun reheb' li neke'xye reheb': «Chalqex ut chalqex qik'in».
33 At walal! maak’e xch’ool laa moos chiru li rochb’een, xb’aan naq ink’a’ nakanaw ani reheb’ a’an q’axal wi’chik taawanq xloq’al choq’ aawe sa’ roso’jik.
34 At walal! matxuwak chiru laa Qaawa’ li kiyo’ob’tesink aawe, maare anchal taach’anaaq chawu.
35 At walal! chaab’il laa waatin ut chaq’al ru laa waatin; ut maakanab’ laa wochb’een chixyeq’b’al laa woq, maare anchal tixtoch’ laa woq sa’ jalan chik hoonal.
36 At walal! wi nakasak’ jun li winq wan xna’leb’ rik’in jun aatin re chaab’il na’leb’, taa’ok chi muqmu sa’ lix sa’ jo’ jun li muqmuukil eek’ahom re xutaan; a’b’an wi nakasak’ li maak’a’ xnawom rik’in jun li che’ ink’a’ tixtaw ru chi moko taa’ab’inq.
37 At walal! wi taataqla jun li winq wan xna’leb’ choq’ re li k’a’ru na’ajman chawu, maak’e naab’al li taqlahom re, xb’aan naq a’an tixb’aanu laa k’anjel jo’ taawaj, ut wi taataqla junaq li maak’a’ xna’leb’, mattaqla, ayu b’an aajunes ut b’aanu laa k’anjel, xb’aan naq wi laa’at . taqlahomaq re, ink’a’ tixb’aanu li k’a’ru taawaj. Wi tate'xtaqla chi k'anjelak, seeb' aawib' chi xtz'aqob'resinkil ru sa' junpaat.
38 At walal! maak’e junaq aj xik’ ilonel re junaq winq kaw wi’chik xmetz’ew chawu, xb’aan naq a’an tixk’am laa b’isb’al, ut lix q’ajkamunkil sa’ aab’een.
39 At walal! yalb'ilaq rix laawalal ut laamoos, rub'elaj naq taaq'axtesi laa k'a'aq re ru reheb', maare anchal te'xq'et rib' rik'ineb'; xb’aan naq li ani nujenaq ruq’ wan xna’leb’ nayeeman re, us ta maak’a’ xna’leb’ ut maak’a’ xnawom, ut li ani maak’a’ xna’leb’, neb’a’, maak’a’ xnawom nayeeman re, us ta a’an li awa’b’ej reheb’ laj na’leb’.
40 At walal! Xinwa’ jun li colocinth, ut xink’ux li aloe, ut maak’a’ chik xintaw li q’axal k’a wi’chik chiru li neb’a’il ut li q’etq’etil.
41 At walal! k'ut chiru laawalal li k'uulank tumin ut li we'ej, re naq chaab'ilaq xb'eresinkil li rochoch.
42 At walal! meek’ut chiruheb’ li maak’a’eb’ xnawom li raatinob’aaleb’ li wankeb’ xna’leb’, xb’aan naq a’anaq iiq choq’ re.
43 At walal! maak’ut laa wanjik chiru laa wamiiw, maare anchal tattz’eqtaanaaq xb’aan.
44 At walal! li xmutz’il li ch’oolej q’axal ra wi’chik chiru xmutz’il li xnaq’ uhej, xb’aan naq li xmutz’il li xnaq’ uhej naru nab’eresiik chi kok’ aj xsa’, a’b’an li xmutz’il li ch’oolej ink’a’ nab’eresiik, ut naxkanab’ li tiikil b’e, ut naxik sa’ jun li b’e li q’etq’et . rikin.
45 At walal! q’axal wi’chik chaab’il li tiq’ok wi’ junaq winq rik’in li roq chiru li tiq’e’k wi’ junaq n rik’in li ru’uj aq’ej.
46 At walal! q'axal chaab'il junaq amiiw li wank chi nach' chiru junaq ras riitz'in li najt wank.
47 At walal! li ch’ina-usil na’oso’ a’b’an li tzolok nakana, ut li ruchich’och’ na’oso’ ut na’ok chi maak’a’ rajb’al, a’b’an jun chaab’il k’ab’a’ej ink’a’ na’oso’ chi moko na’oso’.
48 At walal! li winq li maak’a’ xhilob’aal, chaab’il wi’chik lix kamik chiru lix yu’am; ut q’axal wi’chik chaab’il xyaab’ li yaab’ak chiru xyaab’ li b’ichank; xb’aan naq li rahil ch’oolejil ut li yaab’ak, wi wan li xiw chiru li Dios rik’ineb’, q’axal chaab’il wi’chik chiru xyaab’ li b’ichank ut li sahil ch’oolejil.
49 At walal! q'axal chaab'il wi'chik li xtel jun li q'eq sa' laa wuq' chiru jun li q'eq sa' li uk'leb'aal re laa was aawiitz'in; ut q'axal us junaq karneer nach' aawik'in chiru junaq b'ooyx najt wank; ut jun li kok’ xul sa’ laa wuq’ q’axal us wi’chik chiru jun mil chi kok’ xul li yookeb’ chi xik’ank; ut li neb’a’il li naxch’utub’, q’axal chaab’il wi’chik chiru xjek’inkil naab’al li k’a’ru na’ajman; ut jun yo’yookil xojb’ q’axal chaab’il wi’chik chiru jun kamenaq kaqkojl; ut jun libra li karneer q’axal

chaab’il wi’chik chiru jun libra li b’ihomal, naraj xyeeb’al li oor ut li plaat; xb’aan naq li oor ut li plaat muqmuukeb’ ut muqmuukeb’ sa’ li ch’och’, ut ink’a’ neke’ilman; ab'an li b'on nakanaak sa'eb' li k'ayib'aal ut na'ilmank, ut a'an jun ch'ina'usil cho'q re li ani na'oksink re.
50 At walal! jun ch’ina b’ihomal jwal chaab’il wi’chik chiru jun li b’ihomal jek’inb’il.
51 At walal! jun yo'yookil tz'i' q'axal chaab'il chiru jun neb'a' kamenaq.
52 At walal! jun li neb'a' li naxb'aanu li us, q'axal us chiru jun li b'ihom li kamenaq sa' li xmaak.
53 At walal! k’uula jun aatin sa’ laa waam, ut taawanq naab’al choq’ aawe, ut k’e reetal naq sachenaq nakak’utb’esi lix muqmuukil na’leb’ laa wamiiw.
54 At walal! maakanab’ junaq aatin chi elk chaq sa’ xtz’uumal aawe toj reetal naq xak’uub’ aana’leb’ rik’in laa waam. Ut matxaqliiq sa’ xyanqeb’ li ani yookeb’ chi wech’ink, xb’aan naq rik’in jun li maa’us aj aatin nachal li wech’ok-ib’, ut rik’in jun li wech’ok-ib’ nachal li pleetik, ut rik’in li pleetik nachal li pleetik, ut laa’at taamine’q aawu chi ch’olob’ank; Elen b'an aran ut hilanqex”.
55 At walal! maak’e aawib’ chiru junaq winq li kaw wi’chik rib’ chawu, k’ul b’an jun musiq’ej re kuyuk, ut kuyuk ut jun tiikilal, xb’aan naq maak’a’ chik k’a’ru q’axal chaab’il wi’chik chiru a’an.
56 At walal! maak’e reetal laa xb’een amiiw, xb’aan naq li xkab’ maare ink’a’ taawanq chi najt.
57 At walal! rula’ani li neb’a’ sa’ lix rahilal, ut aatinan chirix chiru li Sultan, ut b’aanu laa yalb’al aaq’e re xkolb’al chiru xtz’uumal re li kaqkojl.
58 At walal! matsaho’q aach’ool rik’in xkamik li xik’ na’ilok aawe, xb’aan naq chirix junpaat tatwanq choq’ aawamiiw, ut li ani nase’enk aawe nakawoxloq’i ut nakawoxloq’i ut wankat chi rub’elaj rik’in sa’ xk’eeb’al xsahil xch’ool.
59 At walal! wi ta li ha’ taawanq chi xaqxo sa’ choxa, ut jun li q’eq q’eq taa’ok chi saq, ut li mirra taa’ok chi q’un jo’ li q’een, toja’ naq eb’ li winq li maak’a’eb’ xnawom ut li maak’a’eb’ xna’leb’ te’ruuq raj chixtawb’al ru ut chi wank xna’leb’eb’.
60 At walal! wi nakawaj wank aana’leb’, charam laa ru’uj aq’ chiru li tik’ti’ik, ut laa wuq’ chiru li elq’ak, ut laa wilob’aal chiru rilb’al li maa’usilal; toja' naq aj na'leb' taayeemanq aawe.
61 At walal! li wank xna'leb' tatxsak' rik'in che', ab'an li maak'a' xna'leb' tatixyul rik'in sununkil b'an. Tuulanaq aach’ool sa’ laa saajilal ut taaloq’oni aawu sa’ laa tiixilal.
62 At walal! ink’a’ naru chixkuyb’al junaq winq sa’ xkutankil lix wankil, chi moko junaq nima’ sa’ xkutankil lix b’uut’iha’.
63 At walal! matseeb'aak sa' xsumlajik junaq li ixaqilb'ej, xb'aan naq wi us taa'elq, li ixq tixye: «At qaawa', k'uub' li k'aru nawaj»; ut wi t-elq chi yaj, tixk’e xtz’aq li ani ki’oksink re.
64 At walal! ani chaq’al ru lix tiqwal, juntaq’eet ajwi’ sa’ li raatin; ut li ani q’etq’et li rilob’aal sa’ lix tiqwal, a’an ajwi’ juntaq’eet sa’ li raatin.
65 At walal! wi xab’aanu junaq elq’ak, k’e chi nawe’k re li Sultan, ut k’e re jun raqal re, re naq tatkole’q chiru, xb’aan naq wi ink’a’ jo’kan, taakuy li k’a’uxl.
66 At walal! chatwanq choq’ ramiiw li winq li nujenaq ut nujenaq li ruq’, ut maak’e choq’ ramiiw li winq li tz’aptz’o li ruq’ ut natz’okaak.
67 Wan kaahib’ li na’leb’ b’ar wi’ ink’a’ naru chi wank chi kolb’il rix li rey chi moko lix teep aj pleet: li rahob’tesink xb’aan li visir, ut li maa’us aj awa’b’ejihom, ut xjalb’al li rajom, ut li rahob’tesink sa’ xb’een li na’leb’; ut kaahib’ li na’leb’ li ink’a’ naru xmuqb’al: li wank xna’leb’, li maak’a’ xna’leb’, li b’ihom ut li neb’a’».

CHAQ’RAB’ 3

Li xAhikar naxkanab’ li tz’aqonk chi kaw sa’ li k’anjel re li tenamit. Naxq’axtesi li k’aru re re li xsobrino li nab’alaq’ink. Arin wan li sachb’a-ch’oolej seraq’ chirix chan ru naq jun aj b’alaq’ li ink’a’ nab’antioxin naxjal rib’ choq’ aj b’alaq’. Jun li na’leb’ li wank xna’leb’ re xramb’al laj Ahikar naxk’am chaq naq ki’isiik sa’ li kamk. Chanchan naq a’an xraqik laj Ahikar.
1 Jo’kan naq ki’aatinak laj Haiqâr, ut naq kixchoy li taqlahom ut li jaljookil ru aatin a’in re laj Nadan, li ralal li ranab’, kixk’oxla naq tixk’uulaheb’ chixjunil, ut ink’a’ kixnaw naq ruuchil a’an yoo chixk’utb’al chiru li lub’k ut li tz’eqtaanank ut li q’etq’etil.
2 Chirix a’an laj Haiqâr kichunla chi ch’anch’o sa’ rochoch ut kixq’axtesi re laj Nadan chixjunil li k’a’ru re, ut eb’ li moos, ut eb’ li ixq aj k’anjel, ut eb’ li kawaay, ut eb’ li wakax, ut chixjunil chik li k’a’ru re ut kixtaw; ut li wankilal re xpatz’b’al ut re xramb’al kikana sa’ ruq’ laj Nadan.
3 Ut laj Haiqâr kichunla sa’ hilank sa’ rochoch, ut rajlal sut laj Haiqâr naxik ut naxk’e xloq’al li rey, ut nasutq’i sa’ rochoch.
4 Anajwan naq laj Nadan kixk’e reetal naq li wankilal re xpatz’b’al ut re xramb’al wan sa’ ruq’ a’an, kixtz’eqtaana lix k’anjel laj Haiqâr ut kixse’e, ut ki’ok chixk’eeb’al xmaak yalaq jo’q’e naxk’ut rib’, ut kixye, “Lin tio Haiqâr wan sa’ lix dotaje, . ut maak’a’ naxnaw anaqwan».
5 Ut ki’ok chixsak’b’aleb’ li moos ut li moos ixq, ut chixk’ayinkileb’ li kawaay ut li kameey ut chi sachk rik’in chixjunil li k’a’ru re lix tio, laj Haiqâr.
6 Ut naq laj Haiqâr kiril naq maak’a’ naxtoq’ob’aheb’ ru lix moos chi moko lix junkab’al, kiwakli ut kixtaaqe chaq sa’ rochoch, ut kixtaqla xyeeb’al re li rey naq kixjek’i li k’a’ru re ut lix tzakemq.
7 Toja' naq li awab'ej kiwakliik ut kixb'oq laj Nadan ut kixye re: «Naq toj kaw rib' laj Haiqâr, maajun chik taa'awab'ejinq sa' xb'een li k'a'aq re ru re, chi moko sa' xb'een li rochoch, chi moko sa' xb'een li k'a'aq re ru re».
8 Ut li ruq’ laj Nadan ki’isiik chaq chiru lix tio laj Haiqâr ut chiru chixjunil li k’a’ru re, ut chiru li hoonal a’an ink’a’ ki’ok chi moko ki’el chaq, chi moko kixk’e xsahil xch’ool.

9 Toja’ naq laj Haiqâr kixjal xk’a’uxl chirix lix k’anjel rik’in laj Nadan li ralal li ranab’, ut toj yoo chi raho’k xch’ool chi numtajenaq.
10 Ut laj Nadan kiwan jun li ras li q’axal ka’ch’in, aj Benuzârdân xk’ab’a’, jo’kan naq laj Haiqâr kixk’am choq’ re sa’ xna’aj laj Nadan, ut kixk’iresi ut kixk’e xloq’al rik’in li q’axal nim xloq’al. Kixq'axtesi sa' ruq' chixjunil li k'aru wank re ut kixxaqab' chi xjolominkil li rochoch.
11 Anajwan naq laj Nadan kixk’e reetal li k’a’ru xk’ulman, ki’ok chi q’etq’eto’k ut chi q’etq’eto’k, ut ki’ok chi wech’ok rik’in chixjunileb’ li ke’patz’ok re, ut chixse’enkil lix tio, laj Haiqâr, ut kixye: “Lin tio xinx’isi chaq sa’ rochoch, ut . kixsik’ ru li was wiitz’in chiwu, a’b’an wi li Nimajwal Dios tixk’e we li wankilal, tink’am chaq sa’ xb’een li rahilal re wank . kamsinb’il».
12 Ut laj Nadán yo chi xk'oxlankil k'aru tixb'aanu cho'q re tixtich. Chirix chik a'an laj Nadán kixk'oxla a'in ut kixtz'iib'a jun li hu rik'in laj Aquis, ralal laj Saj, awab'ej re Persia, b'arwi' kixye chi jo'ka'in.
13 ‘Tuqtuukilal, kawilal, kawilal ut loq’alil rik’in laj Senakerib, awab’ej re Asiria ut Nínive, ut rik’in lix visir ut lix tz’iib’anel, laj Haiqâr, choq’ aawe, at nimla rey! Chiwanq taxaq li centavo sa’ qayanq laa’at ut laa’in.
14 Ut naq taawulaq aawik’in li hu a’in, wi tatwakliiq ut tatxik sa’ junpaat sa’ li ru taq’a re Nisrin, ut Asiria, ut Ninive, tinq’axtesi aawe li awab’ejilal chi maak’a’ li yalok ut chi maak’a’ li k’uub’anb’il na’leb’».
15 Ut kixtz'iib'a ajwi' jun chik li hu sa' xk'ab'a' laj Haiqâr re laj Parahón, awab'ej re Ejiipt. «Chiwanq ta tuqtuukilal sa’ qayanq laa’at ut laa’in, at awab’ej li kaw rib’!
16 Wi sa’ xhoonalil li hu a’in li taawulaq aawik’in tatwakliiq ut tatxik Asiria ut Ninive sa’ li ru taq’a re Nisrîn, tinq’axtesi aawe li awab’ejilal chi maak’a’ li yalok ut chi maak’a’ li yalok».
17 Ut lix tz’iib’ahom laj Nadan chanchan lix tz’iib’ahom lix yuwa’chin, laj Haiqâr.
18 Toja’ naq kixb’on li wiib’ chi hu, ut kixtz’ap rik’in lix tz’apleb’ t’ikr lix yuwa’chin, laj Haiqâr; wankeb' ajwi' sa' rochoch li rey.
19 Toja’ naq xko’o ut kixtz’iib’a jun li hu jo’kan ajwi’ xb’aan li rey choq’ re lix tio Haiqâr: “Tuqtuukilal ut kawilal choq’ re lin Visir, lin Secretario, lin Chancellor, Haiqâr.
20 At Haiqâr, naq taawulaq aawik’in li hu a’in, ch’utub’ chixjunileb’ laj pleet li wankeb’ aawik’in, ut tz’aqalaq re ru li raq’eb’ ut li rajlankileb’, ut k’ameb’ chaq wik’in sa’ ro’ li kutan sa’ li ru taq’a re Nisrîn.
21 Ut naq tinwil aran naq yookin chi chalk aawik’in, seeb’ aawib’ ut k’eheb’ laj puub’ chi elk chiwix jo’ junaq aj xik’ ilonel li taaraj raj yalok wik’in, xb’aan naq wankeb’ wik’in eb’ li xtaql laj Parahón, awab’ej re Ejiipt, re naq te’ril li xmetz’ew li qametz’ew. teep aj pleet ut maare te’xuwaq chiqu, xb’aan naq a’aneb’ li xik’ neke’ilok qe ut xik’ nokoo’e’ril».
22 Toja' naq kixtz'ap li hu ut kixtaqla chaq Haiqâr xb'aan jun reheb' laj k'anjel chiru li awab'ej. Ut kixchap li jun chik hu li kixtz'iib'a ut kixjek'i chiru li awab'ej ut kixyaab'asi chiru ut kixk'ut chiru li tz'apleb' t'ikr.
23 Ut naq kirab’i li rey li k’a’ru wan sa’ li hu kisach xch’ool rik’in jun nimla sachok ch’oolej ut kijosq’o’ rik’in jun nimla josq’il q’axal kaw, ut kixye, “Ay, xink’ut lin na’leb’! k’a’ru xinb’aanu re laj Haiqâr naq kixtz’iib’aheb’ li hu a’in reheb’ li xik’ neke’ilok we? Ma a’in tab’i’ linq’ajkamunkil xb’aan li usilal xinb’aanu chiru?».
24 Ut laj Nadán quixye re: —At rey, matraho ' xch ' o̲l. chi moko toojosq’o’q, tooxik b’an sa’ li taq’a re Nisrîn ut qilaq ma yaal li seraq’ malaj ink’a’».
25 Toja’ naq laj Nadan kiwakli sa’ ro’ li kutan ut kixk’ameb’ li rey ut eb’ laj pleet ut li visir, ut xkoheb’ sa’ li yamyookil ch’och’ sa’ li ru taq’a re Nisrîn. Ut li rey ki’ilok, ut ilomaq! Laj Haiqâr ut eb’ laj pleet ke’xk’uub’ rib’.
26 Ut naq laj Haiqâr kiril naq li rey wan aran, kinach’ok ut kixk’ut chiruheb’ laj pleet naq te’elq jo’ sa’ pleet ut te’pleetiq chi k’uub’anb’il rik’in li rey jo’ chanru kitawman sa’ li hu, ink’a’ naxnaw k’a’ru li jul kixb’ek laj Nadan choq’ re . aan.
27 Ut naq li rey kiril lix b’aanuhom laj Haiqâr ki’ok chi k’oxlak ut chi xiw ut chi sachk xch’ool, ut kijosq’o’ rik’in jun nimla josq’il.
28 Ut laj Nadán quixye re: —At rey, ¿ma xacuil. k’a’ru xb’aanu li q’etq’et a’in? a’b’an matjosq’o’ ut matraho’k aach’ool chi moko tatraho’q, ayu b’an sa’ laa wochoch ut chunlaaq sa’ laa k’ojarib’aal, ut laa’in tink’am chaq laj Haiqâr aawik’in chi b’ak’b’o ut chi b’ak’b’o rik’in kadeen, ut tin’isi li xik’ na’ilok aawe chi maak’a’ li k’anjel.’
29 Ut li rey kisutq’i sa’ lix k’ojarib’aal, chi josq’o’ chirix laj Haiqâr, ut maak’a’ kixb’aanu chirix. Ut laj Nadan xko’o rik’in laj Haiqâr ut kixye re: “W’allah, at inyuwa’chin! Relik chi yaal naq li awab'ej nasaho'k xch'ool aawik'in rik'in xnimal xsahil xch'ool ut naxb'antioxi chawu xb'aan naq xab'aanu li k'aru xataqla wi'.
30 Ut anajwan kinixtaqla aawik’in re taataqlaheb’ laj pleet sa’ xk’anjeleb’ ut tatchalq aajunes rik’in a’an chi b’ak’b’o laa wuq’ chawix, ut chi b’ak’b’o laa woq rik’in kadeen, re naq eb’ lix taql aj Farahon te’ril a’in, ut re naq li rey taawanq xiwxiw xb’aaneb’ ut xb’aan li xreyeb’».
31 Toja’ naq kixsume laj Haiqâr ut kixye: “Li ab’ink a’an ab’ink”. Tikto kiwakliik, kixb'ak' li ruq' chirix ut kixb'ak' li roq chi kareen.
32 Ut laj Nadán quixc ' am ut co̲ rochben riq ' uin li rey. Ut naq laj Haiqâr ki’ok chiru li rey kixwiq’ib’ rib’ chiru sa’ ch’och’, ut kixtz’aama xwankil ut yu’am chi junelik re li rey.
33 Toja’ naq li rey kixye: “At Haiqâr, lin Tz’iib’anel, li Awa’b’ej re lin k’anjel, lin Chancellor, li awa’b’ej re lin Tenamit, ye we k’a’ru li maa’usilal xinb’aanu aawe naq xinq’ajkamu rik’in li yib’ aj b’aanuhom a’in”.
34 Toja' naq ke'xk'ut chiru eb' li hu tz'iib'anb'ileb' xb'aan ut wankeb' sello. Ut naq laj Haiqâr kiril a’in, ki’eek’an lix tel ut ki’ok chi b’ak’e’k lix tel sa’ junpaat, ut ink’a’ kiru chi aatinak junaq aatin xb’aan li xiw; a’b’an kixk’e lix jolom chiru li ch’och’ ut mutz’.

35 Ut naq li rey kiril a’in, kireek’a chi ch’olch’o naq rik’in a’an li k’a’aq re ru, ut sa’ junpaat kiwakli ut kixtaqlaheb’ chixkamsinkil laj Haiqâr, ut chixsak’b’al lix tel rik’in li yok’leb’ ch’iich’ chirix li tenamit.
36 Toja' naq laj Nadan kixjap re ut kixye: “At Haiqâr, at q'eq xnaq' aawu! k’a’ru rusilal laa k’oxlak malaj laa wankilal sa’ xb’aanunkil li b’aanuhom a’in choq’ re li rey?”.
37 Jo’ka’in naxye laj yehol seraq’. Ut lix k’ab’a’ laj b’atz’unel re li yok’leb’ ch’iich’ a’an Abu Samîk. Ut li awab'ej kixye re: “At aj puub'! waklinqex, ayuqex, q’etq’etihomaq lix tel laj Haiqâr sa’ rokeb’aal li rochoch, ut cherisi lix jolom chiru lix tib’el jun cient oq’ob’ chi oq’ob’.’
38 Toja' naq laj Haiqâr kixwiq'ib' rib' chiru li awab'ej ut kixye: “Chiwanq xyu'am lin awab'ej chi junelik! ut wi taawaj inkamsinkil, chitz’aqloq ru laa wajom; ut ninnaw naq maak’a’ inmaak, a’b’an li winq aj maak bas chixk’eeb’al resil lix maa’usilal; a’b’anan, at inqaawa’ rey! Nintz’aama chawu ut chiruheb’ laa wamiiw, kanab’ laj puub’ chixk’eeb’al lin tib’el reheb’ lin moos, re naq te’xmuq, ut laa moos taawanq choq’ laa mayej».
39 Kiwakliik li awab'ej ut kixtaqla laj puub' chixb'aanunkil re jo'nimal kiraj.
40 Ut sa’ junpaat kixtaqlaheb’ lix moos chixchapb’al laj Haiqâr ut laj pleet ut chi xik rik’in chi t’ust’u re naq te’ruuq chixkamsinkil.
41 Ut naq laj Haiqâr kixnaw chi tz’aqal naq taakamsiiq, kixtaqla taqlank rik’in li rixaqil, ut kixye re: “El chaq ut k’ul wib’, ut kanab’eb’ aawik’in jun mil chi saaj ixqa’al, ut tiqib’eb’ rik’in li aq’ej morado ut . se’ek re naq te’yaab’aq chiwix rub’elaj lin kamik.
42 Kawresi ajwi' jun li meex cho'q re laj puub' ut cho'q reheb' laj k'anjel chiru. Ut taak’e naab’al li viin re naq te’uk’aq›.
43 Ut lix María quixbanu chixjunil li quiyehe' re. Ut jwal seeb’ xna’leb’, seeb’ xna’leb’ ut wank xna’leb’. Ut kixjunaji chixjunil li chaab’ilal ut li tzolok li naru.
44 Ut naq ke’wulak lix teep aj pleet li rey ut laj pleet, ke’xtaw li meex chi k’uub’anb’il, ut li viin ut li chaab’il tzakemq, ut ke’ok chi wa’ak ut chi uk’ak toj reetal naq ke’nujak ut ke’kalaak.
45 Toja’ naq laj Haiqâr kixk’am li winq aj puub’ chi junpak’al rik’in li ch’uut ut kixye: «At Abu Samîk, ma ink’a’ nakanaw naq naq laj Sarhadum li rey, xyuwa’ laj Senakerib, kiraj aakamsinkil, laa’in xatinchap ut xatinmuq sa’ jun li na’ajej toj reetal naq 1914. kikub’e xjosq’il li rey ut kixpatz’ aawe?
46 Ut naq xatink'am chiru, kisaho'k sa' xch'ool aawik'in, ut anaqwan chijultiko'q aawe li usilal xinb'aanu aawe.
47 Ut ninnaw naq li rey tixjal xk’a’uxl chiwix ut taajosq’o’q rik’in nimla josq’il chirix inkamsinkil.
48 Xb’aan naq laa’in maak’a’ inmaak, ut taawanq jo’q’e tinaak’ut chiru a’an sa’ lix palacio, taak’ul rik’in nimla usilal, ut taanaw naq laj Nadan li ralal li wanab’ xinxb’alaq’i ut xb’aanu we li maa’us aj b’aanuhom a’in, ut li rey tixjal xk’a’uxl naq kinixkamsi; ut anaqwan wan jun lin muheb’aal sa’ li awimq re li wochoch, ut maajun nanawok re.
49 Muqin chi sa’ rik’in xnawom li wixaqil. Ut cuan jun linmos cuan sa' tz'alam ut xk'ulub nacamsic.
50 Isi chaq ut tiqib’ rik’in lin t’ikr, ut taqlaheb’ li moos naq kalajenaqeb’ chixkamsinkil. Ink’a’ te’xnaw ani li yookeb’ xkamsinkil.
51 Ut tz’eq lix jolom jun cient moqoj xnajtil rik’in lix tib’el, ut k’e lix tib’el reheb’ lin moos re te’xmuq. Ut laa'at xak'uula naab'al li b'ihomal wik'in.
52 Ut chirix a’an laj puub’ kixb’aanu jo’ kixtaqla laj Haiqâr, ut xko’o rik’in li rey ut kixye re: “Chiwanq xyu’am laa jolom chi junelik!”.
53 Toja’ naq li rixaqil laj Haiqâr kixkub’si chiru sa’ li muqmuukil na’ajej rajlal xamaan li k’a’ru tz’aqal re ru, ut maajun chik naxnaw chirix a’an, ka’ajwi’ a’an.
54 Ut kiyehe’ resil ut ki’uxman wi’chik ut kijek’iman sa’ li junjunq chi na’ajej chirix chan ru naq laj Haiqâr aj Na’leb’ kikamsiik ut kikam, ut chixjunileb’ li tenamit sa’ li tenamit a’an ke’raho’ xch’ool chirix.
55 Ut ke’yaab’ak ut ke’xye: “Ra chawu, at Haiqâr! ut xb’aan laa tzolb’al ut laa chaab’ilal! K’a’jo’ xrahil aach’ool laa’at ut laa nawom! B'ar naru taatawmanq junaq chik jo' laa'at? ut b’ar naru taawanq junaq winq jwal seeb’ xna’leb’, jwal tzolb’il, jwal seeb’ chi awa’b’ejink jo’ chanchan aawik’in re naq taaruuq tixnujob’resi laa na’aj?”
56 A’b’an li rey yoo chixjalb’al xk’a’uxl chirix laj Haiqâr, ut lix jalb’al xk’a’uxl maak’a’ ki’ok wi’.
57 Toja’ naq kixb’oq laj Nadan ut kixye re: “Ayu ut k’ameb’ laa wamiiw aawik’in ut b’aanu jun li rahil ch’oolejil ut yaab’ak choq’ re laa tio Haiqâr, ut b’oqb’il xb’aan jo’ k’aynaqeb’ wi’, re xloq’oninkil lix jultikahom”.
58 A’b’anan naq laj Nadan, li maak’a’ xna’leb’, li maak’a’ xnawom, li kaw xch’ool, xko’o sa’ rochoch lix yuwa’chin, ink’a’ ki’ok chi yaab’ak chi moko chi raho’k xch’ool chi moko chi yaab’ak, kixch’utub’eb’ b’an li tenamit maak’a’eb’ xch’ool ut aj q’etol aatin ut ke’ok chi wa’ak ut chi uk’ak.
59 Ut laj Nadan ki’ok chixchapb’aleb’ li moos ixq ut eb’ li moos li wankeb’ re laj Haiqâr, ut kixb’ak’eb’ ut kixrahob’tesiheb’ ut kixsak’eb’ rik’in jun li nimla b’atz’unk.
60 Ut ink’a’ kiroxloq’i li rixaqil li rikan, a’an li kik’iresink re jo’ tz’aqal li ralal, kiraj b’an naq a’an taat’ane’q sa’ maak rochb’een.
61 A’b’an laj Haiqâr ak q’etb’il chaq sa’ li muqmuukil na’ajej, ut kirab’i lix yaab’eb’ lix moos ut eb’ li rech kab’al, ut kixnima ru li Dios Q’axal Taqenaq, li Uxtaan, ut kib’antioxin, ut junelik kitijok ut kixtz’aama chiru li Dios Q’axal Taqenaq . .
62 Ut laj puub’ kichal junjunq sut rik’in laj Haiqâr naq wan sa’ xyi li muqmuukil na’ajej: ut laj Haiqâr kichal ut kixtz’aama chiru. Ut kixk'ojob' xch'ool ut kixtz'aama chiru naq taakole'q.
63 Ut naq ki’el resil sa’ jalaneb’ chik tenamit naq kikamsiik laj Haiqâr li aj Na’leb’, chixjunileb’ li rey ke’raho’ xch’ool ut ke’xtz’eqtaana li rey aj Senakerib, ut ke’yaab’ak chirix laj Haiqâr laj k’uub’anel na’leb’.

CHAQ'RAB' 4

"Eb' li b'atz'unk re li Esfinge." K'aru tz'aqal kik'ulmank rik'in laj Ahicar. Lix sutq'ijik chaq.
1 Ut naq li rey aj Egipto kixk'e reetal naq kikamsiik laj Haiqâr, kiwakli sa' junpaat ut kixtz'iib'a jun li hu re li rey aj Senaquerib, ut kixjultika re sa' li hu a'an 'li tuqtuukilal ut li kawilal ut li kawilal ut li loq'alil li naqaj tz'aqal choq' aawe, li wiitz'in raaro inb'aan, li awab'ej Senaquerib.
2 Ak wanjenaq chaq inch'ool chixkab'lankil jun li kab'l sa' xyanq li choxa ut li ch'och', ut nawaj naq taataqla chaq we jun winq seeb' xna'leb', seeb' xna'leb' chalen chaq aawik'in re xkab'lankil choq' we, ut re xsumenkil chixjunil lin patz'om, ut re taawanq wik'in li li tojleb' ut li tojleb' re Asiria chiru oxib' chihab'».
3 Tojo' nak quixq' ue sello sa' li hu ut quixtakla riq' uin laj Senaquerib.
4 Kixchap ut kiril ru ut kixk'e reheb' lix visir ut reheb' li ninqeb' xwankil sa' lix awa'b'ejihom, ut eb' a'an ke'sach xch'ool ut ke'xutaanak, ut kijosq'o' rik'in jun nimla josq'il, ut ki'ok chi sachk xch'ool chirix chan raj ru tixb'aanu.
5 Toja' naq kixch'utub'eb' li cheekel winq, eb' li tzolb'ileb', eb' li wankeb' xna'leb', eb' laj k'utunel, eb' laj q'e ut eb' laj ilol chahim, ut chixjunileb' li wankeb' sa' li xtenamiteb', kixyaab'asi li hu chiruheb' ut kixye reheb': «Ani sa' eeyanq naraj . tatxik rik'in laj Parahón, li awab'ej re Egipto, ut taasume li xpatz'om?».
6 Ut ke'xye re: «At awab'ej! chenaw naq maajun sa' lee awa'b'ejihom naxnaw ruheb' li patz'om a'in, ka'ajwi' laj Haiqâr, lee visir ut lee tz'iib'anel.
7 A'b'anan laa'o maak'a' qaseeb'al chirix a'in, ka'ajwi' wi laj Nadan, ralal li ranab', xb'aan naq a'an kixk'ut chiru chixjunil lix na'leb', lix tzolb'al ut lix nawom. B'oq aawik'in, maare tixch'olob' li kaw b'ak'leb' a'in».
8 Toja' naq li awab'ej kixb'oq laj Nadán ut kixye re: «Il li hu a'in ut taataw ru k'aru wank chisa'». Ut naq laj Nadán kiril xsa' li hu, kixye: "At inqaawa'! ani truuq xyiib'ankil junaq li ochoch sa' xyanq li choxa ut li Ruuchich'och'?».
9 Ut naq li rey kirab'i li raatin laj Nadan kiraho' xch'ool rik'in jun nimla ut ra rahil ch'oolejil, ut kikub'e chaq sa' lix k'ojarib'aal ut kichunla sa' li cha, ut ki'ok chi yaab'ak ut chi yaab'ak sa' xb'een laj Haiqâr.
10 Yookeb' xyeeb'al: «At lin rahil ch'oolej! At Haiqâr, li naxnaw li muqmuukil na'leb' ut li b'alaq'il na'leb'! rahilal sa' inb'een choq' aawe, at Haiqâr! At aj tzolonel re lin tenamit ut aj taqlanel re lin awa'b'ejihom, b'ar tintaw li juntaq'eet aawik'in? At Haiqâr, at aj k'utunel re lin tenamit, b'ar tinsutq'iiq choq' aawe? ra sa' inb'een laa'at! chanru naq xatinsach! ut kin'ab'in chiru li raatin jun li ch'ina al maak'a' xna'leb', maak'a' xnawom, maak'a' xpaab'aal, maak'a' xwinqilal.
11 Ay! ut wi'chik Ah choq' we laa'in! ani naru taak'e we yal jun sut, malaj tixk'am chaq resil we naq yo'yo laj Haiqâr? ut tink'e raj re li xyijach lin'awab'ejihom.
12 B'ar nachalk a'in cho'q we? At aj Haiqâr! re naq yal jun sut ajwi' tatinwil, re naq tinnujob'resi inch'ool rik'in aawilb'al ut xsahob'resinkil inch'ool aawik'in.
13 Ay! O lin rahil ch'oolejil choq' aawe chi junelik q'e kutan! At Haiqâr, chan ru naq xatinkamsi! ut ink'a' xinkanaak sa' laa k'anjel toj reetal naq xinwil xraqik li na'leb'».
14 Ut li awab'ej yo chi yaab'ak chi q'eq ut chi kutan. Anajwan naq laj puub' kiril lix josq'il li rey ut lix rahil xch'ool xb'aan laj Haiqâr, kiq'unob'resiik xch'ool chiru,, ut kinach'ok chiru ut kixye re:
15 «At inqaawa'! Taqlaheb' laamoos naq te'xset lin jolom». Toja' naq li rey kixye re: "Rahilal sa' aab'een, Abu Samîk, k'a'ru laa maak?"
16 Ut laj ch'iich' kixye re: "At inwaawa'! li junjunq chi moos li naxq'et li raatin laj eechal re, nakamsiik, ut laa'in xinq'et laataqlahom».
17 Toja' naq li awab'ej kixye re. —Rahilal sa' aab'een, at Abu Samîk, sa' k'a'ru xab'aanu li ink'a' naxk'ulub'a lin taqlahom?
18 Ut laj puub' kixye re: "At inqaawa'! laa'at xintaqla chixkamsinkil laj Haiqâr, ut xinnaw naq taajal aak'a'uxl chirix, ut naq ink'a' us x'uxman, ut xinmuq sa' jun li na'ajej, ut xinkamsi jun reheb' lix moos, ut anajwan kolb'il rix sa' li . jul, ut wi tintaqla tink'am chaq aawik'in».
19 Ut li rey quixye re. —Rahilal chawu, at Abu Samîk! laa'at xine'xse'e ut laa'in laawa'chin».
20 Ut laj puub' kixye re: "Ink'a', sa' xk'ab'a' b'an xyu'am laa jolom, at inqaawa'! Laj Haiqâr kolb'il rix ut yo'yo».
21 Ut naq li rey kirab'i li aatin a'an, kireek'a naq ch'olch'o chiru li na'leb', ut ki'ok chi b'atz'unk lix jolom, ut ki'oso' xmetz'ew xb'aan xsahil xch'ool, ut kixtaqlaheb' chixk'amb'al chaq laj Haiqâr.
22 Ut kixye re laj k'aak'alenel ch'iich': «At moos k'ojk'o aach'ool! wi yaal laa waatin, tinwaj raj xb'ihominkil, ut xnimob'resinkil laa loq'al chiruheb' chixjunil laa wamiiw.'
23 Ut laj puub' xko'o chi sa sa' xch'ool toj reetal naq kiwulak sa' rochoch laj Haiqâr. Ut kixte li okeb'aal re li muqmuukil na'ajej, ut kikub'e ut kixtaw laj Haiqâr chi k'ojk'o, yoo chixnimankil ru li Dios, ut chi b'antioxink chiru.
24 Ut kixjap re chiru, ut kixye: "At Haiqâr, nink'am chaq li sahil ch'oolejil q'axal nim, ut li sahil ch'oolejil, ut li sahil ch'oolejil!"
25 Ut laj Haiqâr kixye re: "K'a'ru li esilal, at Abu Samîk?" Ut kixseeraq'i re chixjunil chirix laj Parahón chalen sa' xtiklajik toj sa' roso'jik. Toja' naq kixk'am ut koho rik'in li awab'ej.
26 Ut naq li rey kiril, kiril naq wan sa' neb'a'il, ut naq li rismal xniman chi najt jo' li rismal li k'iche' xul ut li ru'uj ruq' chanchan li ru'uj t'iw, ut naq tz'aj ru lix tib'el xb'aan li poqs, ut naq lix tib'el tz'ajninb'il xb'aan li poqs. li xb'onol li rilob'aal xjala ut x'oso' ut anajwan chanchan li q'ol.
27 Ut naq li rey kiril, kiraho'k xch'ool xb'aan ut kiwakliik sa' junpaat ut kixq'alu ut kixtz'ub' ru, ut ki'ok chi yaab'ak sa' xb'een ut kixye: "Nimaq xloq'al li Yos! li xatxk'am wi' chik wik'in».
28 Toja' naq laj Eliseo kixk'ojob' xch'ool ut kixk'ojob' xch'ool. Ut kixrisi li raq', ut kixk'e sa' xb'een laj pleet,

ut jwal chaab'il xch'ool rik'in, ut kixk'e naab'al li b'ihomal re, ut kixk'e chi hilank laj Haiqâr.
29 Toja' naq laj Haiqâr kixye re li awab'ej: "Chiwanq taxaq xyu'am lin awab'ej chi junelik! A'aneb' a'in lix b'aanuhomeb' li ralal xk'ajol li ruchich'och'. Xink'iresi jun li che' palmera re naq tinruuq chi k'ojlaak chiru, ut a'an kixkub'si rib' chi junpak'al ut kinixkut chi ch'och'.
30 A'ut, at inQaawa'! xb'aan naq xink'ut wib' chawu, maak'e aach'ool chi rahob'tesink aawe! Ut li awab'ej kixye re: «Osob'tesinb'ilaq taxaq li Yos, li kiruxtaana aawu, kixnaw naq ink'a' us xab'aanu, ut xatxkol ut xatxkol chiru li kamk».
31 Ayu b'an sa' li tiqwal b'anleb'aal, ut b'es laa jolom, ut b'es laa we, ut jal laa b'aatal, ut b'atz'unqex chiru xnumik kaahib' xka'k'aal kutan, re taaruuq taab'aanu chaab'il aawib' ut taachaab'ilo'q laa wanjik ut lix b'onol laa xnaq' aawu . naru nasutq'iik aawik'in».
32 Toja' naq li rey kixrisi li aq'ej terto xtz'aq, ut kixk'e sa' xb'een laj Haiqâr, ut laj Haiqâr kixb'antioxi re li Dios ut kixwiq'ib' rib' chiru li rey, ut xko'o sa' rochoch chi sa sa' xch'ool ut chi sa sa' xch'ool, yoo chixnimankil ru li Dios Q'axal Taqenaq Xwankil.
33 Ut eb' lix komon li rochoch ke'saho' xch'ool rochb'een, ut eb' li ramiiw ut chixjunileb' li ke'ab'ink re naq yo'yo ke'saho' ajwi' xch'ool.

CHAQ'RAB' 5

Li tz'iib' re li "b'atz'unk" nak'utunk chiru laj Ahikar. Eb' li al sa' xb'eeneb' li chili'. Li xb'een b'eek sa' "avion". Kixik Egipto. Laj Ahikar, xb'aan naq a'an jun winq wan xna'leb' wan ajwi' xseeb'al chi b'atz'unk. (raqal 27).
1 Kixb'aanu jo' kiyehe'k re xb'aan li awab'ej, ut kihilank chiru ka'k'aal kutan.
2 Toja' naq kixtiqib' rib' rik'in li aq'ej q'axal ch'ina-us, ut xko'o chi b'eek rik'in li rey, rochb'eeneb' lix moos chirix ut chiru, chi sa sa' xch'ool ut chi sa sa' xch'ool.
3 Ab'an laj Nadán, li ralal li ranab', kixk'e reetal li yook chi k'ulmank, kichalk xxiw ut ki'ok chi sachk xch'ool ut ink'a' naxnaw k'aru tixb'aanu.
4 Ut naq laj Haiqâr kiril a'an, ki'ok chiru li rey ut kixk'e xsahil xch'ool, ut a'an kixsume li xsahil xch'ool, ut kixk'e chi k'ojlaak chixk'atq, ut kixye re:
—At lin raarookil Haiqâr! il ruheb' li hu a'in li kixtaqla chaq qe li awab'ej re Ejiipt, chirix naq kirab'i naq xatkamsiik.
5 Ke'xchiq' qajosq'il ut ke'numtaak sa' qab'een, jo'kan naq naab'aleb' li poyanam re li qatenamit xe'elelik toj Ejiipt xb'aan xxiweb' chiru li tojleb' li kixtaqla chaq li awab'ej re Ejiipt chi xpatz'b'al qe.
6 Toja' naq laj Haiqâr kixchap li hu ut kixyaab'asi ut kixtaw ru li k'a'ru wan chi sa'.
7 Toja' naq kixye re li awab'ej. «Maajosq'o'k, at inqaawa'! Tinxik Ejiipt, ut tinsutq'isiheb' li sumenk re laj Parahón, ut tink'ut chiru li hu a'in, ut tinsume chirix li tojleb', ut tintaqlaheb' wi' chik chixjunileb' li xe'eelelik; ut tink'eheb' chi xutaanak li xik' neke'ilok aawe rik'in xtenq' li Nimajwal Dios, ut choq' re li Sahil Ch'oolejil re laa awa'b'ejihom.'
8 Ut naq li rey kirab'i li aatin a'in rik'in laj Haiqâr kisaho' xch'ool rik'in nimla sahil ch'oolejil, ut ki'ok chi nimank li raam ut kixk'ut rusilal chiru.
9 Ut laj Haiqâr kixye re li awab'ej: «K'e we jun hoonal re xnumsinkil kaahib' xka'k'aal kutan re naq tink'oxla li patz'om a'in ut tintuqub' ru». Ut li awab'ej kixkanab' xb'aanunkil a'in.
10 Ut laj Haiqâr xko'o sa' li rochoch, ut kixtaqlaheb' laj b'atz'unel chixchapb'al wiib' li kok' chili' choq' re, ut eb' a'an ke'xchap ut ke'xk'am chaq rik'in: ut kixtaqlaheb' laj yiib'anel k'aam chixb'onb'al wiib' li k'aam re alfombra choq' re, li junjunq reheb' . wiib' mil chi oq'ob' xnajtil, ut kixtaqla xk'amb'aleb' chaq laj yiib'anel che' ut kixtaqlaheb' chixyiib'ankil wiib' li ninqi . kaxon, ut ke'xb'aanu a'in.
11 Toja' naq kixk'ameb' wiib' li kok' al, ut kixnumsi rajlal kutan chixmayejankileb' li karneer ut chixk'eeb'aleb' chi wa'ak li t'iw ut li al, ut kixk'eheb' li al chi b'eek sa' xb'eeneb' lix tel li t'iw, ut kixb'ak'eb' rik'in jun kawil k'aam, ut kixb'ak' li k'aam chiru li roq . reheb' li kaqkojl, ut kanab'eb' chi taqe'k chi kok' aj xsa' rajlal kutan, toj reetal naq lajeeb' oqob' xnajtil, toj reetal naq te'nimanq . k'aynaqeb' ut ke'tzole' chiru; ut ke'taqe' chiru chixjunil xnajtil li k'aam toj reetal naq ke'wulak sa' choxa; eb' li al wankeb' sa' xb'een lix tel. Toja' naq kixb'oqeb' chixk'atq.
12 Ut naq laj Haiqâr kiril naq tz'aqlojenaq ru li rajom kixtaqlaheb' li al naq naq te'k'ame'q taqe'q sa' choxa tento te'xjap re, ut te'xye:
13 «K'amomaq chaq qe seb' ut pek re xkab'lankil jun li rochoch li awab'ej Faraón, xb'aan naq maak'a' qab'aanuhom».
14 Ut laj Haiqâr maajun wa kiraqe' chixkawresinkileb' ut chixb'aanunkileb' li eek'asink-ib' toj reetal naq ke'wulak sa' li xnimal ru na'ajej (re seeb'al).
15 Toja' naq kixkanab'eb', koho rik'in li awab'ej ut kixye re: "At inqaawa'! ak xraqe' li k'anjel jo' chanru li nakawaj. Waklin wik'in re naq tink'ut chaawu li sachb'ach'oolej».
16 Jo'kan naq li rey ki'el chaq ut kichunla rik'in laj Haiqâr ut xko'o sa' jun li na'ajej nim ut kixtaqla xk'amb'aleb' chaq li chili' ut eb' li al, ut laj Haiqâr kixb'ak'eb' ut kixkanab'eb' chi xik sa' li iq' chiru chixjunil xnajtil li k'aam, ut ke'ok chi yaab'ak jo' . kixk'ut chaq chiruheb'. Toja' naq kixb'oqeb' chixk'atq ut kixk'eheb' sa' xna'ajeb'.
17 Ut li rey ut eb' li wankeb' rochb'een ke'sach xch'ool chi numtajenaq, ut li rey kixtz'ub' ru laj Haiqâr sa' xyi li rilob'aal ut kixye re: "Ayu sa' tuqtuukilal, at raarookil winq! At xnimal ru lin awa'b'ejihom! re Egipto ut xsumenkil li xpatz'om laj Faraon ut xq'axb'al ru rik'in li xmetz'ew li Nimajwal Yos».
18 Toja' naq kixchaq'rab'i rib' rik'in, ut kixk'ameb' lix teep aj pleet ut lix teep aj pleet ut eb' li saaj winq ut eb' li t'iw, ut xkoheb' sa' xjayal li rochocheb' laj Egipto; ut naq kiwulak aran, kixsutq'isi rib' sa' xteepal li awab'ej.
19 Naq eb' laj Ejiipt ke'xnaw naq laj Senaquerib kixtaqla jun li winq sa' xyanqeb' laj k'amol aatin re aatinak rik'in laj Parahón ut xsumenkil li xpatz'om, ke'xk'am resil a'in

re li awab'ej Parahón, ut a'an kixtaqla jun ch'uut reheb' laj k'amol b'e re xk'amb'al chiru laj Parahón . .
20 Toja' naq kiwulak chiru laj Parahón ut kixwiq'ib' rib' chiru jo' k'ulub'anb'il xb'aanunkil reheb' li awab'ej.
21 Ut kixye re: «At awab'ej! Laj Senaquerib, li awab'ej, nakatxtaqla rik'in naab'al li tuqtuukilal, kawilal ut xloq'al.
22 Ut a'an xinxtaqla chaq laa'in, laa'in jun reheb' lix moos, re naq tinsumeheb' laa patz'om, ut tintz'aqob'resi ru chixjunil li nakawaj, xb'aan naq xataqla xsik'b'al rik'in lin awa'b'ej rey jun li winq li taayiib'anq aawe jun li ochoch sa' xyi li li choxa ut li ruchichoch.
23 Ut laa'in rik'in xtenq' li Nimajwal Dios ut laa loq'laj usilal ut lix wankil lin qaawa' rey tinyiib' choq' aawe jo' nakawaj.
24 A'ut, at inqaawa' rey! li k'a'ru xaye chi sa' chirix li tojleb' re Egipto chiru oxib' chihab' —anajwan lix xaqxookil ch'oolej jun awa'b'ejihom a'an li tiikilal chi kaw, ut wi tat-elq chi uub'ej ut li wuq' maak'a' xseeb'al chixsumenkil aawe, toja' naq lin awa'b'ej rey tixtaqla chaq aawe li . li tojleb' li xaye laa'at.
25 Ut wi tinsumeheb' laapatz'om, taakanaaq cho'q aawe xtaqlankil li k'aru xaye re linqawa' awab'ej».
26 Ut naq laj Parahón kirab'i li aatin a'an, kisachk xch'ool ut sachso xch'ool xb'aan naq ach'ab'anb'il li ru'uj raq' ut xchaq'alil ru li raatin.
27 Ut li rey Faraón quixye re: —At cuink! ani aak'ab'a'?». Ut kixye: "Laa moos a'an laj Abiqam, ut laa'in jun ch'ina q'eq'o sa' xyanqeb' li q'eq'o re li awab'ej Senaquerib".
28 Ut laj Parahón kixye re: «Ma maajun junaq q'axal nim xloq'al chawu laa'at naq xtaqla chaq we jun li ch'ina q'eq re naq tinsume ut tin'aatinaq wik'in?».
29 Ut laj Haiqâr kixye re: "At awab'ej! Nawaj raj chiru li Dios Nimajwal naq tintz'aqob'resi ru li k'a'ru wan sa' laa k'a'uxl, xb'aan naq li Dios wan rik'ineb' li q'uneb' xmetz'ew re naq tixpo'resi xch'ooleb' li kaweb' rib'.'
30 Toja' naq laj Farahon kixtaqla naq te'xkawresi jun li ochoch choq' re laj Abiqâm ut te'xk'e re li tzakemq, li tib', ut li uk'a', ut chixjunil li na'ajman ru.
31 Ut naq kiraqe'k, oxib' kutan chik chirix a'an, laj Parahón kixtiqib' rib' rik'in li q'eq ut li kaq ut kik'ojlaak sa' li xk'ojarib'aal, ut chixjunileb' lix visir ut eb' li ninqi winq re li awa'b'ejihom xaqxookeb' chi k'eeb'il li ruq'eb' chiru krus, chi tz'aptz'o li roqeb', ut chi kub'enaq xjolomeb'.
32 Ut laj Parahón kixtaqla xk'amb'al chaq laj Abiqam, ut naq kik'utman chiru, kixwiq'ib' rib' chiru ut kixtz'ub' ru li ch'och' chiru.
33 Ut li rey aj Parahón quixye re: —At Abiqâm, ani chanchanin? ut eb' li xninqal ru lin'awab'ejihom, ani juntaq'eeteb' rik'ineb'?».
34 Ut laj Haiqâr kixye re: "At qawa', laa'in laa'at chanchanat li jalam-uuch Bel, ut eb' li xninqal ru laa awa'b'ejihom chanchaneb' lix moos."
35 Kixye re: «Ayu ut wulaj tatsutq'iiq arin». Jo'kan naq laj Haiqâr koho jo' chanru kitaqlaak wi' xb'aan li awab'ej Faraon.
36 Sa' li kutan jun chik laj Haiqâr koho chiru laj Parahón, kixwiq'ib' rib' ut kixxaqab' rib' chiru li awab'ej. Laj Parahón tiqto rik'in kaqi aq'ej ut eb' li xninqal ru winq tiqtookeb' rik'in saqi raq'eb'.
37 Ut laj Parahón kixye re: «At Abiqâm, ani chanchanin laa'in? ut eb' li xninqal ru lin'awab'ejihom, ani juntaq'eeteb' rik'ineb'?».
38 Ut laj Abiqâm kixye re: "At inqaawa'! laa'at chanchanat li saq'e ut eb' laamoos chanchaneb' li xsaqenkil». Ut laj Parahón kixye re: "Ayu sa' laawochoch ut wulaj tatchalq arin".
39 Toja' naq laj Faraon kixtaqla lix Raqleb'aal Aatin naq te'roksi li saq ruhil t'ikr, ut laj Faraon kitiqib'aak jo'eb' a'an ut kichunla sa' lix k'ojarib'aal, ut kixtaqlaheb' chixk'amb'al chaq laj Haiqâr. Ut qui-oc ut quic'ojla chiru li Jesús.
40 Ut laj faraón quixye re: —At Abiqâm, ani chanchanin? ut eb' linwankilal, ani juntaq'eeteb' wi'?».
41 Ut laj Abiqâm kixye re: "At inqaawa'! laa'at chanchanat li po, ut eb' laaninqal ru winq chanchaneb' li planeta ut eb' li chahim». Ut laj Parahón kixye re: "Ayu ut wulaj tatwanq arin", chan.
42 Toja' naq laj Farahon kixtaqlaheb' lix moos chiroksinkil li aq'ej jalan jalanq xb'onol, ut laj Farahon kixk'e jun li kaq aq'ej re terciopelo, ut kichunla sa' lix k'ojarib'aal, ut kixtaqlaheb' chixk'amb'al chaq laj Abiqâm. Ut ki'ok aran ut kixwiq'ib' rib' chiru.
43 Ut kixye: "At Abiqâm, ani chanchanin? ut eb' linteep aj puub', ani juntaq'eeteb' rik'ineb'?». Ut kixye: "At inqaawa'! laa'at chanchanat li po Abril, ut eb' laa teep aj pleet chanchaneb' lix utz'u'uj'.
44 Ut naq li rey kirab'i a'an kisaho' xch'ool rik'in nimla sahil ch'oolejil ut kixye, "At Abiqâm! li xb'een sut naq xinajuntaq'eeta rik'in li pech'b'il yos Bel, ut eb' li xninqaleb' ru winq rik'ineb' laj k'anjel chiru.
45 Ut li xkab' sut kinjuntaq'eeta rik'in li saq'e, ut eb' li ninqeb' xwankil rik'ineb' li xsaqenkil li saq'e.
46 Ut sa' rox sut kinjuntaq'eeta rik'in li po, ut eb' lin ninqal winq rik'ineb' li planeta ut eb' li chahim.
47 Ut li xkaa sut kinjuntaq'eeta rik'in li po Abril, ut eb' lin ninqal winq rik'ineb' lix utz'u'uj. Abanan anakcuan, at Abiqâm! ye we, at awab'ej Senakerib, ani juntaq'eet a'an? ut eb' li xninqal ru winq, ani juntaq'eeteb' wi'?».
48 Ut laj Haiqâr kixjap re chi kaw xyaab' xkux ut kixye: «Chiwanq chi najt chiwu xyeeb'al resil li qawa' rey ut laa'at taak'ojlaaq sa' laa k'ojarib'aal». Ab'an waklin laawoq re naq tinye aawe ani juntaq'eet lin awab'ej ut ani juntaq'eet rik'ineb' li xninqal ru winq».
49 Ut laj Parahón kisach xch'ool xb'aan naq maak'a' xwankil li raatinob'aal ut xkawilal xch'ool chi sumenk. Toja' naq laj Parahón kiwakliik sa' li xk'ojarib'aal, kixxaqab' rib' chiru laj Haiqâr ut kixye re: "Ye we anaqwan, re naq tinnaw ani juntaq'eet laa awab'ej, ut eb' li xninqal ru winq, ani juntaq'eet rik'ineb'".
50 Ut laj Haiqâr kixye re: "Lin qawa' a'an li Dios re choxa, ut eb' lix ninqal ru winq a'aneb' li raq' kaaq ut li kaaq, ut naq naraj, na'el li iq' ut na'el li hab'.
51 Ut naxtaqla li kaaq, ut nalemtz'un ut naxk'e li hab', ut a'an naxchap li saq'e, ut ink'a' naxk'e lix saqen, ut li po ut eb' li chahim, ut ink'a' neke'xsuti rib'.

52 Ut naxtaqla li kaq-sut-iq', ut na'elk ut nat'ane'k li hab' ut naxtoch' li po Abril ut naxsach li utz'u'uj ut li rochoch».
53 Ut naq laj Parahón kirab'i li aatin a'in, k'ajo' naq kisachk xch'ool ut kijosq'o'k chi numtajenaq xjosq'il, ut kixye re: "At winq! ye we li yaal ut k'e chi nawe'k anihat tz'aqal».
54 Ut quixye li xyalal re. —Laa'in laj Haiqâr laj tz'iib'anel, li q'axal nim xwankil sa' xyanqeb' laj k'amol aatin re li rey aj Senaquerib, ut laa'in lix visir ut li Awa'b'ej re lix awa'b'ejihom, ut lix Chancellor.
55 Ut li Jesús quixye re: —Yal li xaye riq'uin a'in. Ab'an xqab'i resil laj Haiqâr naq li awab'ej Senaquerib kixkamsi, ab'an chanchan naq yo'yokat ut chaab'il wankat».
56 Ut laj Haiqâr kixye re, "Yaal, jo'kan kiwan, a'b'an loq'oninb'ilaq ru li Dios, li naxnaw li k'a'ru muqmu, xb'aan naq lin qawa' rey kixtaqla naq tinkamsiiq, ut kixpaab' li raatineb' li winq aj b'alaq', a'b'an li Qaawa' kixkol . laa'in, ut osob'tesinb'il li ani naxk'ojob' xch'ool rik'in.'
57 Ut laj Parahón kixye re laj Haiqâr: "Ayu ut wulaj wanqat arin, ut ye we jun aatin li maajun wa xwab'i rik'ineb' lin ninqal winq chi moko rik'ineb' li tenamit re lin awa'b'ejihom ut lin tenamit".

CHAQ'RAB' 6

Li b'alaq'il na'leb' na'elk chi'us. Laj Ahicar quixsume chixjunil li quixpatzß re laj faraón. Eb' li al sa' xb'eeneb' li kaqkojl a'aneb' xraqik li kutan. Li Wit, jo'kan naq moko k'iheb' ta li neke'tawman sa'eb' li najteril Santil Hu, nak'utb'esiman sa'eb' li raqal 34-45.
1 Ut laj Haiqâr koho sa' li rochoch ut kixtz'iib'a jun li hu, ut kixye chi jo'ka'in:
2 Riq ' uin laj Senaquerib lix reyeb laj Asiria. ut Nínive re laj Parahón lix reyeb laj Egipto.
3 «Tuqtuukilal wanq aawik'in, at was wiitz'in! ut li k'a'ru naqak'e chanaw rik'in a'in, a'an naq jun li ras naraj ru li ras riitz'in, ut li rey chirib'ileb' rib', ut lin yo'onihom aawik'in a'an naq taak'e chi k'as nueve cient talentos chi oor, xb'aan naq na'ajman chiwu choq' re li tzakemq reheb' li . junjunq reheb' laj pleet, re naq, tinsach sa' xb'eeneb'. Ut chiru junpaat tintaqla aawe».
4 Toja' naq kixb'et li hu ut wulajaq chik kixk'e chiru laj Parahón.
5 Naq kiril a'in, kisachk xch'ool ut kixye re: «Relik chi yaal naq maajunwa wab'ihom rik'in junaq li aatin jo' a'in».
6 Toja' naq laj Haiqâr kixye re: "Relik chi yaal naq a'in jun k'as li wan aawik'in rik'in lin awa'b'ej rey".
7 Ut laj Faraon kixk'ulub'a a'in, ut kixye, "At Haiqâr, a'an chanchanat laa'at li tiik xch'ool sa' xk'anjeleb' li rey.
8 Loq'oninb'ilaq taxaq li Yos li xatxtz'aqob'resi ru sa' laana'leb' ut xatxch'ina'usa rik'in li na'leb' ut li na'leb'.
9 Ut anajwan, at Haiqâr, toj wan li k'a'ru naqaj aawik'in, naq taayiib' jo' jun li kastil sa' xyanq li choxa ut li ch'och'.'
10 Toja' naq kixye laj Haiqâr, "Li ab'ink a'an li ab'ink." Tinyiib' jun li kastil choq' aawe jo' chanru li rajom ut li sik'b'il ru aab'aan; a'b'an, at inqawa', ninkawresi choq' qe li q'ol ut li pek ut li b'on ut eb' laj k'anjel, ut wankeb' wik'in aj kab'lanel li seeb'eb' chi kab'lak li te'kab'lanq choq' aawe jo' taawaj laa'at.'
11 Ut li rey kixkawresi chixjunil a'an choq' re, ut xkoheb' sa' jun nimla na'ajej; ut laj Haiqâr ut eb' li ralal ke'wulak aran, ut kixk'ameb' li kaqkojl ut eb' li saaj winq rochb'een; ut li rey ut chixjunileb' lix ninqal ru xkoheb' ut chixjunil li tenamit ke'xch'utub' rib', re naq te'ril li k'a'ru tixb'aanu laj Haiqâr.
12 Toja' naq laj Haiqâr kixkanab'eb' chi elk li kaqkojl sa'eb' li kaxon, ut kixb'ak'eb' li saaj winq sa' xb'een lix tel, ut kixb'ak'eb' li k'aam sa' roqeb' li kaqkojl, ut kixkanab'eb' chi xik sa' li iq'. Ut ke'taqe'k toj reetal ke'kanaak sa' xyanq li choxa ut li ch'och'.
13 Ut eb' li al ke'ok chi xjapb'aleb' re chi xyeeb'al: «K'amomaq chaq li xan, k'amomaq chaq li seb' re naq tqayiib' li rochoch li awab'ej, xb'aan naq xaqxooko chi maak'a' k'anjel!».
14 Sachsookeb' xch'ool li tenamit ut sachsookeb' xch'ool ut sachsookeb' xch'ool. Ut li awab'ej jo'wi' eb' li xninqal ru winq ke'sachk xch'ool.
15 Ut laj Haiqâr ut eb' lix moos ke'ok chixsak'b'aleb' laj k'anjel, ut ke'xjap re chixyeeb'al reheb' lix teep aj pleet li rey, ut ke'xye reheb': "K'amomaq reheb' laj k'anjel li seeb'eb' chi k'anjelak li k'a'ru neke'raj ut meeram chiruheb' lix k'anjel."
16 Ut li awab'ej kixye re: "Laa'at q'etq'et. ani naru naxk'am chaq k'aru toj sa' li najtil na'ajej a'in?».
17 Ut laj Haiqâr kixye re: "At inqaawa'! chan ru naq taqayiib' jun li kastil sa' li iq'? ut wi ta wank chaq arin lin awab'ej, kixyiib' raj naab'al li ochoch sa' jun kutan».
18 Ut laj Parahón kixye re: "Ayu, at Haiqâr, sa' laawochoch ut hilank, xb'aan naq xqakanab' xkab'lankil li kastil ut wulaj tatchalq wik'in".
19 Toja' naq laj Haiqâr xko'o sa' li rochoch ut wulajaq chik kixk'ut rib' chiru laj Parahón. Ut laj Parahón kixye: "At Haiqâr, k'a'ru esilal chirix lix kawaay laj eechal aawe? xb'aan naq naq naxjap re sa' li ch'och' Asiria ut Nínive, ut eb' li qakawaay neke'rab'i xyaab' xkux, neke'xkut li xkok'al».
20 Ut naq laj Haiqâr kirab'i li aatin a'in xko'o ut kixchap jun li mis, ut kixb'ak' ut ki'ok chixsak'b'al rik'in jun li kawil b'atz'unk toj reetal naq eb' laj Ejiipt ke'rab'i, ut ke'xik ut ke'xye resil re li rey.
21 Ut laj Parahón kixtaqla xk'amb'al chaq laj Haiqâr, ut kixye re: «At Haiqâr, k'a'ut naq nakasak' chi jo'kan ut nakasak' li xul mutz' a'an?».
22 Ut laj Haiqâr kixye re, at awab'ej! relik chi yaal naq a'an xb'aanu jun li yib' aj b'aanuhom we, ut xk'ulub' li b'atz'unk ut li b'atz'unk a'in, xb'aan naq lin qawa' rey aj Senakerib kixk'e chaq we jun li chaab'il kok' tz'i', ut wan jun lix kaw tz'aqal xyaab' xkux ut naxnaw li hoonal re li kutan ut li q'ojyin.
23 Ut li mis kiwakliik sa' li q'oqyink ajwi' a'in ut kixq'et li xjolom ut xko'o, ut sa' xk'ab'a' li b'aanuhom a'in xink'e chi b'atz'unk a'in».

24 Ut laj Parahón kixye re: “At Haiqâr, nink’e reetal rik’in chixjunil a’in naq yookat chi tiixk ut wankat sa’ laa dote, xb’aan naq sa’ xyanq Egipto ut Ninive wank waqxaqlaju xka’k’aal chi parasang, ut chan ru naq xko’o sa’ li q’oqyink ajwi’ a’in ut kixq’et rib’ . li xjolom laa kok’al ut tatsutq’iiq chaq?».
25 Ut laj Haiqâr kixye re: “At inqawa’! wi jo'kan xnajtil li tenamit Ejiipt rik'in Nínive, chan raj ru naq eb' laakawaay te'rab'i naq li xkawaay li awab'ej naxjap re ut naxkut li xkok'al? ut chan raj ru naq xyaab’ li kawaay twulaq toj Egipto?».
26 Ut naq laj Parahón kirab’i a’in, kixnaw naq laj Haiqâr kixsume li xpatz’om.
27 Ut laj Parahón kixye: “At Haiqâr, nawaj naq taayiib’ k’aam rik’in li samahib’ re palaw”.
28 Ut laj Haiqâr kixye re: “At qaawa’ rey, taqlaheb’ chixk’amb’al chaq we jun li k’aam sa’ li k’uuleb’aal tumin re naq tinyiib’ jun chanchan a’an”.
29 Toja’ naq laj Haiqâr xko’o chirix li ochoch, ut kixb’on li jul sa’ li q’unal palaw, ut kixchap jun ruq’ li samahib’ sa’ ruq’, li samahib’ re palaw, ut naq ki’el chaq li saq’e, ut ki’ok sa’eb’ li jul, kixjek’i rib’ . li samahib’ sa’ li saq’e toj reetal naq ki’ok chanchan naq b’onb’il jo’ k’aam.
30 Ut laj Haiqâr kixye: “Taqlaheb’ laa moos chixk’amb’aleb’ li k’aam a’in, ut yalaq jo’q’e taawaj, laa’in tinb’on choq’ aawe junjunq jo’eb’ a’an”.
31 Ut laj Faraon kixye: “At Haiqâr, wan jun li pek re molino arin ut q’etb’il ut nawaj naq taayiib’”.
32 Toja’ naq laj Haiqâr kiril, ut kixtaw jun chik li pek.
33 Ut kixye re laj Parahón: «At inqaawa’! Laa'in aj ab'l tenamit ut maak'a' ink'anjelob'aal re t'ikr.
34 A’b’an nawaj naq taataqlaheb’ laa tiik xch’ool aj yiib’anel xab’on chixsetb’aleb’ li b’atz’uul rik’in li pek a’in, re naq tinruuq chixb’onb’al li pek a’an re li molino.”
35 Toja' naq laj Parahón ut chixjunileb' li xninqal ru winq ke'se'ek. Ut kixye: «Osob'tesinb'ilaq taxaq li Nimajwal Yos, li xk'ehok aawe li na'leb' ut li na'leb' a'in».
36 Ut naq laj Parahon kiril naq laj Haiqâr kixq’ax ru, ut kixsutq’isi lix sumenkil, sa’ junpaat ki’ok chi saho’k xch’ool, ut kixtaqlaheb’ chixch’utub’ankil choq’ re li tojleb’ re oxib’ chihab’, ut chixk’amb’al chaq rik’in laj Haiqâr.
37 Ut kirisi lix t’ikr ut kixk’e sa’ xb’een laj Haiqâr, ut eb’ lix soldado, ut eb’ lix moos, ut kixk’e re lix tz’aq lix b’eenik.
38 Ut kixye re, “Ayu sa’ tuqtuukilal, at xkawilal lix b’eelom ut xnimal ru lix b’anonel! wan junaq reheb’ li Sultan jo’ laa’at? k’e xsahil inch’ool re laawa’chin, awab’ej Senaquerib, ut ye re chanru naq xqataqlaheb’ li maatan, xb’aan naq eb’ li awab’ej neke’xtaw xsahileb’ xch’ool rik’in ka’ch’in».
39 Toja’ naq laj Haiqâr kiwakli, ut kixtz’ub’ ru li ruq’ li rey aj Parahon ut kixtz’ub’ ru li ch’och’ chiru, ut kixtz’aama re naq taawanq xmetz’ew ut taawanq chi junelik, ut naq taawanq naab’al lix k’uuleb’aal, ut kixye re, “At inqawa’! Nintz’aama chaawu naq maajun reheb’ li qatenamit tkanaaq Egipto›.
40 Toja' naq laj Parahón kiwakliik ut kixtaqlaheb' laj yehol esil re xyeeb'al resil sa'eb' li b'e re Egipto naq maajun reheb' li tenamit Asiria chi moko Ninive taakanaaq sa' li ch'och' Egipto, te'xik b'an rochb'een laj Haiqâr.
41 Toja' naq laj Haiqâr xko'o ut kixk'e xsahil xch'ool li awab'ej aj Parahón, ut ki'elk chi xsik'b'al li ch'och' Asiria ut Ninive; ut kiwan b'ayaq xb'ihomal ut naab'al li xb'ihomal.
42 Ut naq kiwulak resil li rey Senakerib naq taachalq laj Haiqâr, ki’el chixk’ulb’al ut kisaho’ xch’ool chi numtajenaq rik’in xnimal xsahil xch’ool ut kixq’alu ut kixtz’ub’ ru ut kixye re: “K’ulub’ej sa’ ochoch: at was wiitz’in! li was aj Haiqâr, lix kawilal lin awa’b’ejihom, ut lix nimal ru lin awa’b’ejihom.
43 Patz' k'aru taawaj wik'in, us ta taawaj xyijach lin'awab'ejihom ut li k'aru wank we».
44 Toja' naq laj Haiqâr kixye re: “At inqawa', at awab'ej, chiwanq aayu'am chi junelik! K'ut usilal, at awab'ej! re laj Abu Samîk sa’ inna’aj, xb’aan naq lin yu’am kiwan sa’ ruq’ li Dios ut sa’ ruq’ a’an.’
45 Toja' naq laj Senaquerib, li awab'ej, kixye: “Oxloq'inb'ilaq aawe, at Haiqâr, li raarookil inb'aan! Tinb’aanu naq li estacion re laj Abu Samîk li aj b’atz’unel re li espada q’axal taqenaq chiruheb’ chixjunil lin Consejero Privado ut li jwal nawulak chiwu.’
46 Toja’ naq li awab’ej ki’ok xpatz’b’al re chanru wank rik’in laj Parahón chalen chaq xb’een sut naq kiwulak toj reetal naq ki’elk chaq chiru, ut chanru naq kixsume chixjunil li xpatz’om, ut chanru kixk’ul li tojleb’ rik’in ut li xjalb’al li tumin . re li aq’ej ut li maatan.
47 Ut laj Senakerib li awab'ej kisaho'k xch'ool rik'in xnimal xsahil xch'ool, ut kixye re laj Haiqâr: “K'am li k'aru taawaj rik'in li tojleb' a'in, xb'aan naq chixjunil wank sa' laa wuq'”.
48 Ut laj Haiqâr kixye: «Chiwanq xyu’am li awab’ej chi junelik! Maak'a' chik nawaj, ka'ajwi' naq kolb'ilaq rix linqaawa', awab'ej ut naq junelik taawanq xnimal xwankil”.
49 At inqaawa'! k’a’ru naru tinb’aanu rik’in li b’ihomal ut li k’a’aq re ru chanchan a’an? ab'an wi usilal tinb'aanu, k'e we laj Nadan, li ralal li wanab', re naq tinq'ajkamu li k'aru xb'aanu we, ut taak'e we li xkik'el ut maak'a'aq inmaak».
50 Toja' naq laj Senakerib, li awab'ej, kixye: “Chap, xink'e aawe”. Ut laj Haiqâr kixchap laj Nadan, li ralal li ranab’, ut kixb’ak’ li ruq’ rik’in kadeen ch’iich’, ut kixk’am sa’ li rochoch, ut kixk’e jun li b’ak’leb’ aal sa’ roq, ut kixb’ak’ rik’in jun li b’ak’leb’ kaw, ut chirix naq kixb’ak’ chi jo’kan kixkut . sa’ jun li ochoch q’ojyin ru, chixk’atq li na’aj re hilank, ut kixxaqab’ laj Nabuhal cho’q aj k’aak’alenel re xk’eb’al re jun li wa . ut b’ayaq li ha’ rajlal kutan.

CHAQ'RAB' 7

Eb' li jaljookil ru aatin re laj Ahikar b'ar wi' naxchoy lix tzolb'aleb' lix sobrino. Eb' li juntaq'eetalil. Laj Ahikar naxk'e li ch'ina al chi chaab'il k'ab'a'ej. Arin naraqe' li seraq' chirix laj Ahikar.

1 Ut rajlal sut naq laj Haiqâr ki'ok malaj ki'el chaq, kixq'us laj Nadan, li ralal li ranab', ut kixye re rik'in chaab'il na'leb':

2 «At Nadán, at walal! Xinb'aanu aawe chixjunil li us ut chaab'il ut laa'at xinq'ajkamu xb'aan a'an rik'in li yib' ru ut li ink'a' us ut rik'in li kamsink.

3 «At walal! nayeeman sa'eb' li jaljookil ru aatin: Li ani ink'a' na'ab'in rik'in lix xik, te'xk'e chi ab'ink rik'in li b'aqlaq ch'iich' re lix tel.'

4 Kixye laj Nadán: "K'a'ut naq xatjosq'o'k wik'in?".

5 Ut laj Haiqâr kixye re: "Xb'aan naq laa'in xink'iresi, ut xink'ut chawu, ut xink'e aawe loq'alil ut oxloq'ink ut xink'e chi nimank aawu, ut xink'iresi rik'in li q'axal chaab'il re k'iiresink, ut xatk'ojob' sa' lin na'aj re naq tatwanq choq' aj eechanihom we . sa' li ruchich'och', ut laa'at xab'aanu we rik'in kamsink ut xaq'ajkamu rik'in lin sachlijik.

6 A'b'an li Qaawa' kixnaw naq ink'a' us xinb'aanu, ut kinixkol chiru li k'a'aq re ru li kak'uub' choq' we, xb'aan naq li Qaawa' naxk'irtesiheb' li yot'b'il ch'oolej ut naxram ru li ani q'etq'et ut li q'etq'et.

7 At walal! laa'at wankat chiwu jo' li q'eq' li naq naxsak' li bronce, naxsak'.

8 At walal! laa'at chanchanat li gacela li yoo chixk'uxb'al lix xe' li madder, ut a'an naxk'e we anajwan ut wulaj te'xk'e rib' chi q'un te'xmuq rib' sa' lin xe'."

9 At walal! laa'at xatwan rik'in li ani kiril li rochb'een chi t'ust'u sa' li q'ojyin re li saq'ehil; ut kixchap chaq li kehil ha' ut kixhoy sa' xb'een.

10 At walal! laa'at xatwan choq' we jo' jun winq li kixchap jun li pek, ut kixkut toj sa' choxa re xkutb'al chi pek lix Qaawa' rik'in. Ut li pek ink'a' kixsak', ut ink'a' kiwulak chi tz'aqal taqe'q, a'b'an ki'ok choq' xyaalal li maak ut li maak.

11 At walal! wi ta xink'e inloq'al ut xinoxloq'i ut xawab'i raj li waatin, laa'at raj aj eechanihom we ut xawa'ajin raj sa' xb'een lin awa'b'ejihom.

12 At walal! chenaw naq wi ta lajeeb' oq'ob' xnajtil lix tel li tz'i' malaj li xul ink'a' raj taanach'oq rik'in lix tz'aq li kawaay us ta chanchan li seda.

13 At walal! Xink'oxla naq laa'at raj taa'eechaninq we naq tinkamq; ut laa'at rik'in laa kaqalil ut laa josq'il xawaj inkamsinkil. A'ut li Qaawa' kinixkol chiru laa b'alaq'il na'leb'.

14 At walal! laa'at xatwan choq' we jo' jun li ra'al li k'ojob'anb'il sa' xb'een li tz'ak, ut kichal jun li kok' xul ut kixtaw li ra'al k'ojob'anb'il. Ut li kok' xul kixye re li b'atz'uul: "K'a'ru yookat chixb'aanunkil arin?" Kixye li ra'al, "Yookin chi tijok arin chiru li Dios."

15 Ut li q'eq kixpatz' ajwi' re: "K'a'ru li che' li nakachap?" Kixye li b'ak'leb', "A'an jun li saaj che' re roq che' li nink'ojla wib' wi' sa' xhoonalil li tijok."

16 Kixye li q'eq: "Ut k'a'ru li k'a'aq re ru a'an sa' laa we?" Kixye li b'ak'leb': "A'an li wa ut li tzakemq nink'am choq' reheb' chixjunil li we'ej ut li neb'a' li neke'nach'ok wik'in".

17 Kixye li chili': "Ma naru tinchalq chi wa'ak anaqwan, xb'aan naq nintz'okaak?" Ut li ra'al kixye re: "Chalqex chi ub'ej". Ut li lark kinach'ok re naq a'an, taaruuq chi wa'ak.

18 Ab'an li ra'al ki'elk chaq ut kixchap li chili' chi xkux.

19 Ut li chili' kixsume ut kixye re li b'atz'uul, "Wi a'an laa wa choq' reheb' li neke'tz'okaak, li Dios ink'a' naxk'ulub'a laa tenq' ut laa chaab'il b'aanuhom."

20 Ut wi a'an laa kuyuk sa' ut laa tij, li Dios ink'a' naxk'ulub'a chawu chi moko laa kuyuk sa' chi moko laa tij, ut li Dios ink'a' tixtz'aqob'resi ru li k'a'ru chaab'il choq' aawe."

21 At walal! laa'at xatwan choq' we (jo') jun li kaqkojl li kiwan choq' ramiiw jun li b'uur, ut li b'uur ink'a' kixkanab' b'eek chiru li kaqkojl chiru jun hoonal; ut sa' jun kutan li kaqkoj kixkut rib' sa' xb'een li b'uur ut kixnuq'.

22 At walal! laa'at xatwan chiwu jo' jun li k'anti' sa' li triiw, xb'aan naq maak'a' naxb'aanu, naxsach b'an li triiw ut naxk'ux.

23 At walal! laa'at chanchanat jun li winq li kiraw lajeeb' b'isb'al li triiw, ut naq kiwulak xq'ehil li q'olok, kiwakli ut kixq'ol, ut kixch'utub', ut kixsak', ut kixk'anjela rib' chiru toj reetal naq ki'oso', ut ki'el chaq lajeeb' . b'isb'il, ut laj eechal re kixye re: "At q'etq'et! ink'a' xatk'iik ut ink'a' xatkub'e".

24 At walal! laa'at xatwan choq' we jo' li perriz li kikute' chaq sa' li yooy, ut a'an ink'a' kiru chixkolb'al rib', kixb'oqeb' b'an li perriz, re tixkuteb' rochb'een sa' li yooy.

25 At walal! laa'at xatwank chiwu jo' li tz'i' li ki'ok chi tiq ut xko'o sa' rochoch laj pak'onel re xk'atb'al rib'.

26 Ut naq kiq'ixink, ki'ok chi xjapb'aleb' re, ut eb' a'an ke'xsak' ut ke'xsak' re naq ink'a' tixq'etq'etiheb'.

27 At walal! laa'at xatwan choq' we jo' li xul li ki'ok sa' li q'axal q'un xsa' rik'ineb' li ani chaab'ileb' xna'leb', ut naq ki'el chaq sa' li q'axal q'un xsa', kiril jun tz'ajnil jul ut kikub'e ut ki'ok chi b'atz'unk chi sa'.

28 At walal! laa'at xatwan choq' we jo' li chib'aat li kixjunaji rib' rik'ineb' li rochb'een sa' xb'eheb' chi xik sa' li mayejak, ut ink'a' kiru chixkolb'al rib'.

29 At walal! li tz'i' li ink'a' nak'eeman xtzakemq rik'in lix b'atz'unkil na'ok choq' xtzekemqeb' li chili'.

30 At walal! li uq'ej li ink'a' nak'anjelak ut naxb'eresi li ch'och' ut (li) q'etq'et ut aj b'alaq' taa'isiiq chaq sa' lix tel.

31 At walal! li xnaq' ru li ink'a' na'ilmank wi' li saqen, eb' li chili' te'xch'ik ut te'risi.

32 At walal! laa'at xatwan chiwu jo' jun li che' li yookeb' chixsetb'al lix ruq', ut a'an kixye reheb', "Wi ta maak'a' k'a'ruhaq chiwu sa' laa wuq', chi yaal ink'a' raj texruuq chinq'etb'al."

33 At walal! laa'at chanchanat li mis li ke'xye re: "Kanab' li elq'ak toj reetal naq taqayiib' choq' aawe jun

li kadeen re oor ut tatqak’e chi wa’ak rik’in asukar ut almendra.”
34 Ut a'an kixye: “Ink'a' nasach sa' inch'ool li xk'anjeleb' lin yuwa' ut lin na'”.
35 At walal! laa’at chanchanat li k’anti’ li taqenaq sa’ xb’een jun li k’ix naq wan sa’ xyi jun li nima’, ut jun li xojb’ kirileb’ ut kixye, “Li maa’usilal sa’ xb’een li maa’usilal, ut li ani q’axal wi’chik maa’us chiruheb’ a’an tixb’eresiheb’ xkab’ichaleb’.”
36 Ut li k’anti’ kixye re li xojb’: “Eb’ li karneer ut li chib’aat ut li karneer li xatzeka chiru chixjunil laa yu’am, ma taasutq’isiheb’ rik’ineb’ lix yuwa’ ut rik’ineb’ lix na’ xyuwa’ malaj ink’a’?”
37 Kixye li xojb': —Ink'a'. Ut li k'anti' kixye re: “Nink'oxla naq laa'at li q'axal yib' ru sa' qayanq".
38 At walal! Laa'in xink'e aawe chi wa'ak rik'in chaab'il tzekemq ut laa'at ink'a' xinak'e chi wa'ak rik'in chaqi wa.
39 At walal! Xink’e aawe li ha’ asukar re. uk'a' ut chaab'il sirop, ut laa'at ink'a' xak'e we li ha' sa' li jul re wuk'.
40 At walal! Laa'in kintzolok chawu ut xatink'iresi, ut laa'at xab'ek jun li muqmuukil na'ajej cho'q we ut xinaamuq.
41 At walal! Laa'in xatink'iresi rik'in li chaab'il k'iresink ut xatinkawresi jo' jun li che' cedro najt xteram; ut laa’at xinab’ak’ ut xinb’ak’.
42 At walal! a’an chaq royb’enihom chawix naq taakab’la choq’ we jun kawresinb’il kawresinb’il na’ajej, re tinmuqe’q chiruheb’ li xik’ neke’ilok we chi sa’, ut xat-ok choq’ we jo’ jun muqb’il sa’ xchamal li ch’och’; ab'an li Qaawa' kixtoq'ob'a wu ut kinixkol chiru laa b'alaq'il na'leb'.
43 At walal! Laa'in xintz'aama naq chaab'ilaq chawu, ut laa'at xinq'ajkamu rik'in maa'usilal ut xik' ilok, ut anaqwan tinwaj xpitz'b'al laawu ut tink'e cho'q xtzekemqeb' li tz'i'; ut tixk’e aawe xtojb’al rix laatz’ajnil b’aanuhom».
44 Ut naq laj Nadan kirab'i li aatin a'in rik'in li xHaiqâr li xyuwa', kixye: “At xyuwa'! chab’aanu we jo’ chanru nakanaw laa’at, ut chakuy inmaak, xb’aan naq ani wan li namaakob’k jo’ laa’in, malaj ani wan li naxkuy inmaak jo’ laa’at?
45 Chinaak’ulub’a, at inyuwa’chin! Anajwan tink’anjelaq sa’ laa wochoch, ut tink’uub’eb’ laa kawaay ut tinch’aj li xpo’b’il ru laa wakax, ut tink’e chi wa’ak laa karneer, xb’aan naq laa’in li maa’us ut laa’at li tiik aach’ool: laa’in li wan inmaak ut laa’at li kuyuk maak”.
46 Ut laj Haiqâr kixye re: “At walal! laa’at chanchanat li che’ li maak’a’ ru chire li ha’, ut laj eechal re kiraj xpo’b’al, ut kixye re, “K’amin sa’ jalan chik na’ajej, ut wi ink’a’ nin’uuchin, q’etin.”
47 Ut laj eechal re kixye re: —Us ta wankat chire li ha' ink'a' xat-uuchink, chan raj ru naq tat-uuchinq wi wankat sa' jalan chik na'ajej?
48 At walal! q'axal chaab'il wi' chik li xtiixilal li t'iw chiru li xsaajilal li xik'anel xul.
49 At walal! ke'xye re li xojb': “Chatnajtob'resi aawib' rik'ineb' li karneer re naq ink'a' tatxrahob'tesi li xpoqsil".
Ut li xojb quixye: —Li chabil xlecheb li carner chabil chok' re li wilob' u.
50 At walal! ke’xb’aanu naq li xojb’ taaxik sa’ li tzoleb’aal re naq taaruuq tixtzol ilok ru hu ut ke’xye re, “Ye A, B.” Kixye, “Karneer ut chib’aat sa’ lin kampaan”.
51 At walal! ke’xk’e li b’uur chire li meex ut a’an kit’ane’, ut ki’ok chi b’atz’unk sa’ li poqs ut jun kixye, “Kanab’ chi b’atz’unk, xb’aan naq a’an lix na’leb’, ink’a’ tixjal rib’”.
52 At walal! ak ch’olob’anb’il li aatin li naxye: “Wi taayo’la junaq al, aalalal taaye re, ut wi taak’iresi junaq al, laamoos taaye re.”
53 At walal! ani nab’aanunk re li chaab’il tixk’ul li chaab’ilal; ut li ani nab’aanunk re li ink’a’ us tixk’ul li ink’a’ us, xb’aan naq li Qaawa’ naxq’ajkamu junaq winq jo’ chanru xb’isb’al lix k’anjel.
54 At walal! k’a’ chik ru tinye aawe chiruheb’ li aatin a’in? xb’aan naq li Qaawa’ naxnaw li k’a’ru muqmu, ut naxnaw li muqmuukil na’leb’ ut li muqmuukil na’leb’.
55 Ut A’an tatxq’ajkamu ut taaraqoq aatin, sa’ qayanq laa’at ut laa’at, ut tatxq’ajkamu jo’ chanru laa chaqich’och’.
56 Ut naq laj Nadan kirab’i li aatin a’an rik’in lix tio laj Haiqâr, ki’ok chi q’unb’esiik sa’ junpaat ut ki’ok jo’ jun li b’aqlaq ch’iich’ li ki’el chaq sa’ li iq’.
57 Ut kipo’e’ li roq ut li roq ut lix sa’ xk’atq, ut kiq’iche’ ut kitoqe’k lix sa’ ut kijek’iik lix sa’, ut ki’oso’, ut kikam.
58 Ut lix raqik a’an li sache’k, ut xko’o sa’ xb’alb’a. Xb'aan naq li ani naxb'ek jun li jul cho'q re li ras riitz'in, a'an taat'ane'q chisa'; ut li ani nak'uub'ank re li ra'al, taachapmanq xb'aaneb' a'an.
59 A’in li kik’ulman ut (li k’a’ru) xqataw chirix li seraq’ re laj Haiqâr, ut loq’oninb’ilaq ru li Dios chi junelik q’e kutan. Amen, ut tuqtuukilal.
60 Xraqe’ li k’ulub’ej a’in rik’in xtenq’ li Dios, chinimanq taxaq xloq’al! Amen, Amen, Amen.